

T. Igor Csaba

Az óriás diófa árnyékában
(bűnügyi történet)

A „Szorításban” folytatása

TARTALOM

Előszó. Bemutató helyett
Ionela története az ismeretlennel
Egy leendő nyomozó terepgyakorlaton
Régi ismerősök
Új földesurak
A nyomozás folytatódik
Az élet kisebb-nagyobb dolgai
Akit megtalálnak és akit nem
A megoldás
Őszi vihar
Utószó

Előszó. Bemutató helyett

*Ha láttatok olyan tájat, amelybe
rablók költöztek be és gyilkosok,
nem erdő, nem is mező, benne
nem őz, farkas, csak a patkány mozog.*

*A sunyi patkány, azt, akit megöl,
úgy öli, hosszú szenvedés után.
Ember, ha látja, undorodva elköp,
s három méteres rajta a csalán.*

*Az ilyen tájat kerülik a barmok,
csak néha bég buta birka nyája.
Tehén kolompja hallgat, bár neve Barmod.*

*Ember, ha van, a munkát nem kívánja.
Csak az kell neki, mit a másik alkot!
Cinkos segíti, azért nincs hiánya.*

(Nemvaló István)

Ionela története az ismeretlennel

Gyönyörű szép, kacagós tavaszi reggel. A nő, aki az ágyon feküdt, az oldalára fordult és nagy szemeket nyitott a kinti természetre. A nő is nagyon szép volt. Már két éve lakott abban a házban, és még mindig nem tudott betelni a látvánnyal, amiben része volt. Persze, leginkább a hatalmas diófát szerette, amely a ház fölé tornyosult, s az ágait szinte áldón nyújtotta ki a ház fölé.

Ám ez a diófa az ágyból nem látszott. De most nem is lényeges! Tudta, hogy ott van. Ott van és védi.

Ezeket a reggeleket szerette nagyon Ionela. Amióta ebben a házban lakott, rászokott arra, hogy a nappal keljen. Télen, nyáron egyaránt. De most éppen tavasz van, tehát a tavaszi reggelt szereti. Forgolódás közben szétnyílt a hálóinge, ezt külön élvezte. Egyedül olyan simogató érzés a napfény. Amikor csak éppen kikukkant a kerítés mögül. Valamikor régen, a királynők reggeli felkelését és öltöztetését az egész udvar végignézte. „Lever”. Így nevezték ezt az eseményt. Ionela pedig nagyon meg tudta érteni azokat a régi királynőket. „Vajon, egyik-másik udvari embernek nem állt fel ... a látványtól?” – folytatta a gondolatmenetet. Lehet, hogy a régmúlt emberei jobban tudtak uralkodni magukon, mint a mostaniak. Rá voltak kényszerítve. „Á! Nem lehet! Biztos felállt egyiknek-másiknak. A viselet biztosan úgy volt szabva, hogy az ilyesmit elrejtse.”

Kintről tappogó, nehézkes léptek hallatszottak. „Dumitru! Csak ő lehet! Most mindjárt bejön és rámfekszik!”

A ház jogilag, igazából a férfi tulajdona volt. Ő vette meg. Amikor Nagy János, az előző tulajdonos szinte menekülésszerűen távozott a faluból – Ionela kuncogott, mert eszébe jutott, hogyan hitették el vele, hogy a felesége hűtlen hozzá, és éppen a mostohafiával csalja, pedig az nem volt igaz. Akkor! – és kényszerűségből jóval áron alul adta el a birtokát, persze a házzal együtt. Dumitru volt az, aki az egyházhoz fordult segélyért, hogy megvehesse. Az ilyenféle segély szinte rendszeres volt az idő szerint Erdélyben, az állam is segítette az ilyenféle beköltözést. Hiszen a pópák is az államtól kapták rá a pénzt, valamiféle alapból. A segélyt egyébként Ionela intézte, ezt így rendezte el valami hivatalnok, s az volt a kikötése, hogy ő legyen a ház úrnője. Ionela kikötése volt mármint, de a hivatalnok is teljesen rendben valónak találta. Általában kedvence volt ő azoknak a hivatalnokoknak. Nagyon sokat segítettek neki, sőt el is néztek sok mindent.

Dumitru menetrendszerűen jött és szintén menetrendszerűen az történt, ami ilyenkor történni szokott. A nőnek csak a teste élvezte az aktust, az nyöszörgött, vonaglott ahogy megszokta. Az agya közben egészen máshol járt. Hogy mekkora szerencséje volt akkor, régen azzal a hivatalnokkal. Pontosabban, hivatalnoknővel. Mert nő volt. Történhetett volna minden egész másképpen is. Például az iskolából való kicsapással, amint másokkal meg is esett. Olyanokkal, akikben az őket kikérdező hivatalnokok nem láttak fantáziát. Benne... láttak. És akkor a két nő között, méghozzá két fiatal nő között, mert a hivatalnoknő nem sokkal volt idősebb nála, megszületett egy egyezés, amely lényegében még ma is tart.

Dumitru eközben dorgavégezetten lemászott róla. Nem felemelkedett, nem is legurult, hanem lemászott. Mint valami hatalmas bogár. Ionela lassan kezdett nagyon undorodni tőle. „Nagy állat ez a Dumitru!” De tudta, hogy a testének szüksége van arra, amit a férfiak tudnak megadni. És eddig még Dumitruban e tekintetben nem csalódott. „Eddig még!”

És abban a pillanatban rájött, hogy már utálja a férfit és hogy talán nem is árt, ha egy darabig megtartóztatja magát. „Na, majd elintézem!”

Ahogy a férfi távozott, „elcammogott”, Ionela azonnal felkelt és a mosdóba sietett. Piszkosnak, beszennyezettnek érezte magát. Alaposan lezuhanyozott, jól lesikálta az egész testét, főleg azokon a helyeken, ahol a férfi hozzáért, vagy ott hagyta a keze- és egyéb nyomát.

Már a reggelt sem látta olyan szépnek, mint amikor felébredt. Azért zuhanyozás közben mégis csak elképzelte, hogy milyen lehetne mindez egy másik férfival. És nem tudott olyan férfira gondolni, akivel ne esett volna jobban, mint éppen ezzel, aki az előbb maga alá kényszerítette.

„Hát, majd ezt is el fogom intézni! Mint ahogy annyi sok mást is elrendeztem!”

Öltözködés közben is mind ezen járt az esze. Hogy kivel lenne kellemesebb? Bárkivel. No de mégis! Ekkor az elődje jutott eszébe. Ionela iskolaigazgató volt a barmodi iskolában, már másfél éve, és annak megfelelően unta is azt a munkát. Persze, tudta, hogy azok a hivatalnokok, akik addig is a tenyerükön hordozták, a legjobbat kínálták neki, amit csak elképzelni tudtak. De mégis! Unta. Elhatározta, hogy bemegy a városba, és ugyanakkor, amikor a Dumitru ügyét elintézi, az állására is sort kerít. Talán csak akad valami olyan, ami inkább neki való?! Leginkább persze azt szerette volna, amit a mentorai csinálnak, s amiről addig inkább csak homályos elképzelése volt, de valahogy sejtette, hogy az neki való lenne. Emberek sorsának az intézése, szigorúan a háttérből, hiszen addig is azt tette, de mindig csak külső segítséggel. Jó lenne már önállóan dolgozni!

– Önállóan? – kérdezte a városban a hivatalnoknő. – De hát akkor is fedésben kell maradnod! Ezt remélem, tudod!

– Hogyne! De több terem lenne!

– Nem is tudom... Voltaképpen meg lehetne próbálni. Csak azt ne hidd, hogy teljesen önálló lennél! Mindig és mindenkinek vannak felettesei. Akik parancsolnak, néha eszement blódségeket, és azt végre kell hajtani. Szóval, ... szeretném, ha ezzel tisztában lennél!

– Ó! tudom. Ti is alá vagytok rendelve valakinek. És annak, akinek alá vagytok rendelve, szintén vannak parancsolói, és így tovább. De! Talán egy pár lélegzetnyi önállóságot! Olyan nagy kérdés ez?

– Deeehogy! Igazából már régen készülök is valami hasonlóra. Kár neked ott Barmodon eltékozolni a tehetségedet! Csak hát, akkor be kellene költöznöd ide. Vagy a fővárosba.

– Nem! A fővárosba nem. Ott elvesznék és semmi hasznomat nem látnátok. És a barmodi házat sem szeretném elveszteni! A birtok, egye fene, maradjon a Dumitrué! De a ház, meg esetleg egy kis kert körülötte! Azt szeretném megtartani! Hétvégi háznak. Mint az a szomszéd! Kovács Árpád. Az ördög vigye el, hogy én mind ilyen medve emberekkel vagyok körülvéve!

A hivatalnoknő elnevette magát.

– Lehet, hogy vonzod a nagydarab férfiakat! Na de Dumitru miatt meg ne idegeskedj! Vedd úgy, hogy már el is van intézve! Hiszen azt aztán végképp nem engedhetjük meg, hogy egy ilyen félig állat hátráltasson az értékes munkában!

És valóban! Alig néhány perccel a beszélgetés befejezte után, a várostól negyvenöt kilométerre, Barmodon, Burlea Dumitrut letartóztatták falopásért. Mivel a lopás több éven keresztül folyt már, jó hosszú börtönbüntetésnek nézett elébe.

A látogató két nappal azután érkezett, hogy Burlea Dumitru a rendőrök elvitték. Estefelé volt, már szürkébe játszottak a láthatáron a távoli dombok. A csengő szólt, még Nagy János szerelte fel, mielőtt a birtokot el kellett volna adnia. Ionela bekapcsolta az automata kapunyitó szerkezetet és egy perc múlva már a bejárati ajtó csengője hallatszott. Kinyitotta. Az ajtóban egy középtermetű, de lehet, hogy annál tán egy kicsit alacsonyabb férfi állt. Elég vékonydongájúnak látszott. Ezt azért mondom el előre, hogy a későbbiek könnyebben érthetők legyenek. Maga Ionela női mértékkel magasnak számított, kisportolt is volt, erre mindig hangsúlyt fektetett.

– Kicsoda maga, és kit keres?

– Bemehetek egy kicsit? – kérdezte a férfi válasz helyett.

– Tessék!

– Nahát kicsoda is maga, és kit keres? – kérdezte Ionela másodszor, a már bent levő férfitől.

Az nagyon furcsán felelt:

– Én az vagyok, aki téged megbüntet azért, amit Dumitruval cselekedtél! – jött a nagyon furcsa válasz, még hozzá nagyon halkán, mondhatnám, szégyenlősen. Ugyanekkor egy lépést tett előre.

Ionela ekkor elkövette azt a hibát, hogy védekezni akart. Magabiztos, fiatal, erős nő volt, csak elbánik egy ilyen szemtelen fickóval, gondolta. Ha ekkor ahelyett kiugrik az ablakon és sikítva menekül, akkor lehet, hogy mindaz nem történt volna meg, ami azután következett.

A férfi nem sietett. Még a zakóját is óvatosan tette le egy önként kínáló székre. Csak azután ragadta meg Ionelát. Aki egyből megérezte, hogy a másiknak vasból vannak az izmai. És hogy semmit se képes tenni ellene. A férfi ekkor felemelte és az ágyra dobta. Nem vesződött a ruhákkal, egyszerűen leszakította róla.

Ionela nem emlékezett, hogy életében nagyobb verést kapott volna, mint az, ami következett. De olyan szexben sem volt része, mint az, ami szintén következett. És nem volt előle kitérés, nem volt lehetőség a szabadulásra. Igaz, valami perverz módon, egy idő után még élvezte is.

Tartott az egész valami félóráig. Akkor a férfi felállt, elrendezte a ruháit, felvette a zakóját – Ionela meg se tudott moccanni, részben a fáradtságtól, részben a félelemtől – és egy szó nélkül távozott. Még csak nem is lélegzett gyorsabban, mint akkor, amikor jött.

Kellett vagy tíz perc Ionelának ahhoz, hogy magához térjen. De akkor a düh is felhorgadt benne. „Hogy hogy meri ez az ismeretlen ezt ellene elkövetni?” Mert az igaz, hogy ez bizony erőszak volt, mindkét értelemben, úgy fizikailag, mint szexuálisan. Ionela fújt, mint a veszett macska, és karmolt volna is, ha lett volna kit. Csak hát az ember akkor már messze járt. Azonkívül odakint sötét is lett időközben. „Jól kiválasztotta a nyavalyás, hogy mikor jöjjön!” Végül eszébe jutott, hogy hát telefon is van a világon. Rögtön fel is hívta Eugenia (Nia) Macariet, a mindenkori védelmezőjét. Nia türelmesen végighallgatta az egész történetet, amit a fiatal nő a telefonba elmondott, s a végén valami ilyesmivel nyugtázta, hogy: „Nos hát igen! Ez a veszélye természetesen megvan ennek a mi foglalkozásunknak. Mondjuk, hogy járulékos veszteség. De azért ne hidd, hogy annyiba hagyjuk! Már csak azért sem, mert semmi esetre se hagyhatjuk, hogy ilyesmi akármelyik munkatársunkon büntetlenül megessen. Isten ments, hogy annak híre menjen! De te se mondj senkinek semmit, ám holnap – gondolom, úgyse tudsz majd bemenni dolgozni – gyere a városba minél hamarabb, és mondj majd el még egyszer mindent, akkor már nyugodtan! Aztán majd pontos tervet készítünk, hogy mikor, hogyan és mit tegyünk!”

Másnap aztán a két hölgy, kávé és konyak mellett, megtárgyalta az előállott helyzetet, töviről hegyire. És a legközelebbi akciótervet is. Mindez már a Nia lakásán történt, a városban. Ionela meg is nyugodott, látva, milyen komolyan veszik az őt ért inzultust. És Nia valóban komolyan vette. Végül is, minden szó igaz volt abból is, amit már előző este a telefonba mondott. Nekik is érdekük volt.

Mindenekelőtt az történt, hogy természetesen a rendőrséget igénybe véve, sűrűfésűvel át-fésülték az egész barmodi környéket. A lakókhoz pedig eljuttatták az üzenetet, hogy körözött bűnöző van szökésben, senki ne segítse, ha lehet, de mindenki értesítse a legközelebbi elérhető rendőrt, ha csak valami tudomást szerez róla. Őrizkedtek attól, hogy a „terrorista” kifejezést bármilyen formában is használják, mert tudván tudták azt, hogy az egész környék rajtuk röhögne. Ehelyett inkább sorozatgyilkost és erőszakolót mondtak, ami... legalábbis, ami az utolsó részt illeti, teljesen igaz volt. Persze, nem remélték egy percig sem, hogy ezen a módon eredményt fognak elérni. De sok jó információ futott be és néhány óra után már fel lehetett térképezni az utat, ahogyan a férfi a faluba jutott, majd onnan távozott. Úgy tűnik, a rendes tömegközlekedéssel jutott oda, körülbelül egy félnappal előbb, hogy cselekedetét elkövette, majd utána gyalog ment el a falu keleti szélén levő buszállomásra. Onnan pedig, ahogyan sejtették is, átbuszozott a falun és nyugat felé távozott. Vigyázóvárig vett jegyet, de hogy végül hol szállt le, azt nem lehetett megtudni. Pedig a buszvezető már sírva bizonygatta, hogy soha nem szokott odafigyelni a leszállókra (miért is tenné?), csak a felszálló utasokra. Különben nagyrészt mindegy is volt, mert senki nem gondolta komolyan, hogy legalább még kétszer nem váltott járművet.

Közben természetesen az Információs Szolgálat sem tétlenkedett. Az a nagy, az országos, amely a kirakat volt, és amely az összes többinek, a kicsiknek, az összegzője volt.

Megtudták hát, hogy: az emberük valamiféle keleti harcművészetet gyakorol (áhá! innen a különleges testi erő és a képesség arra, hogy nyomtalanul eltűnjön!) Ellenőrizték tehát a dodzsókat, a legnagyobbaktól egészen a kicsi, katonai, és félkatonai edzőtermekig. Nem lehetett a nyomára akadni. Külföldről is segítséget kértek. Kaptak is, csak az Isten tudja, hogy a kapott válaszok melyik része volt valóban igaz, és hogy melyiknek a leírásakor vihogott a leíró, mint egy vidám hiéna.

Kihallgatták azokat a falusiakat, akikről gyanítható volt, hogy tudnak vagy sejteneek valamit. Kezdetnek mindjárt a körzeti orvost, Harsányi Sándort. Rá nemcsak azért volt szükség, hogy az Ionela testén még látható külsérelmi nyomok alapján valamiféle véleményt mondjon (egyébként igen kevés olyan külsérelmi nyom volt, amelyet fel lehetett használni, és azok többsége is hamar felszívódott, az az ember tudta, hogy okozzon fájdalmat anélkül, hogy nyoma maradjon. Azok a nyomok, amik megmaradtak, jórészt olyanok voltak, amiket Ionela okozott saját magának). Harsányi doktor amellettt amatőr történész is volt és a falusi emberek babonáinak kiváló ismerője. Tőle tudták meg az öt lovas mítoszát is, amely a régi, Báthory András fejedelem menekülésével volt kapcsolatos, és amelyet egy fatolvaj banda éveken át kihasználta a nyomai elfedésére. A fatolvajok is öten voltak – vagy hogy éppen ezért szólt a mitikus történet éppen öt emberről –, akiket aztán két évvel ezelőtt, éppen a Szolgálat segítségével sikerült a faluban letelepíteni és földhöz juttatni. Ezeknek volt egyike az a Burlea Dumitru, akit nemrég éppen az élettársa, vagyis Murgu Ionela kérésére távolítottak el.

Ezek szerint még maradtak négyen.

No, őket is kihallgatták. De az már éppen bohózatba illő volt, mert csak álltak, nagy bambán, nem mondtak semmit, ám amikor véletlenül nem hallgattak konokul, akkor meg csupa ökörségek hagyták el a szájukat. Olyasmik, hogy „Ionela voltaképpen egy angyal, és nem is értik, hogy Dumitru hogy ronthatta el a dolgát annyira, hogy el kellett küldeni”, meg hasonlókat.

Csak akkor változtak meg, amikor valaki egészen véletlenül rákérdezett, hogy nem volt-e véletlenül még egy hatodik társuk is, akiről nem tudnak a hatóságok? Akkor reszkettek félelmükben, mint a nyárfalevél és még jobban bezárkóztak. Nagyon úgy nézett ki, hogy tudtak arról a hatodikról, de féltek tőle, mint a tűztől. Mindenesetre jobban, mint az egész államgépezettől. És ezt a félelmet nem sikerült áttörni. Hiába volt a ravaszság, hiába a jutalommal kecsegtetés, vagy a fenyegetés, inkább vállalták a fatolvajlás vádját és a börtönt Dumitru mellett, csak arról az egyről ne kelljen beszélni.

– Hát akkor ő a mi emberünk – szögezte le Nia asszony. De ennél tovább egyelőre nem jutottak.

Ionela ezután úgymint városra költözött, ahonnan csak hétvégeken rándult le Barmodra. A munkája is megváltozott, s azzal együtt járt, hogy valamiféle testőrök is védték.

De az erőszakoló egyelőre nem került elő.

Amikor Nia előléptetést ajánlott Ionelának, a tiszta igazat mondta. Valóban volt üresedés a Szolgálat megfelelő posztján. Csak azt hallgatta el, hogy az, aki onnan távozott, nem a jól megérdemelt nyugdíjazás által került ki onnét. Jogász ember volt, Dobrescu Marian volt a neve, és egyszerűen a saját kívánságára távozott. Az ilyen önkényeskedést általában nem szívesen tűrték el, de Marian egy másik fegyveres testületbe kérte az áthelyezését. Katona lett. Tehát továbbra is ellenőrizhető maradt. Azt aztán már könnyen el lehetett intézni a háttérből, hogy olyan küldetésbe osszák be, ahol igen csekély esély maradt az életbenmaradásra. Meg is halt.

– És akkor voltaképpen hogy is állunk az emberünkkel? – ezt Ionela kérdezte egy másik alkalommal, amikor megint együtt kávéztak. A két nő, mindkettő aránylag fiatal, mert Nia sem volt még negyven éves, időközben rászokott arra, hogy az eseményeket, szolgálati problémákat kávé mellett beszéljék meg a Nia lakásában. Ez nem volt éppen szabályos, de annál eredményesebbnek bizonyult. Bár nem minden esetben.

– Nos, az sajnos még nem került elő!

– Nahát! Nem lenne esetleg jobb, ha le is állítanátok? Teljesen? Végül is, nem haltam meg. És, amint mondtad is akkor, járulékos veszteség.

– Örülök, hogy ennyit haladtál, és már így fogod fel! De nem! A nyomozást nem állítjuk le. Nemcsak temiattad, de a saját presztízszünk miatt sem tehetjük.

– Nem bánom – vont vállat a fiatalabbik. – És akkor voltaképpen hogy is álltok a kereséssel?

– Nem dicsekedhetünk különösebben. Sok ember foglalkozik harcművészetekkel az országban. Amióta a japánok megbolondították a fiatalságot a hagyományaik exportálásával. Persze, kiszűrtük azokat, akik az országnak nagyon távoli vidékein élnek, s gyakorlatilag nem volt lehetőségük idejönni. Kiszűrtük továbbá a saját embereinket. Ámbár őket már alávettük bizonyos ellenőrzésnek. De – tiszták. Kiszűrtük azokat, akik külföldön élnek, s a munkájuk miatt sem jöhettek haza. Levontuk még a külföldi állampolgárokat. Azokat is, akik nemrég szereztek magyar állampolgárságot. Az ilyennek aligha lehetett indítéka pont Burlea Dumitrut megbosszulni. Maradt hát valami száz ember. Plusz-mínusz három vagy négy. Ebből levontuk a hatvan éven felülieket, meg a tizennégy éven aluliakat. És a száznolcvan centinél magasabbakat. No! Jól okoskodtam?

Ionela megint a vállát vonogatta.

– Azt hiszem, jól. Megéri egyáltalán?

- Meg.
  - Hányan maradtak?
  - Ha mindenkit elvettünk, akiket mondtam, akkor valami nyolc.
  - És mi van azokkal, akiket kiszűrtetek?
  - Hohó! Jól gondolkozol! Természetesen ők is megmaradtak. Csak egy tartaléklistán. Azért szemmel tartjuk őket továbbra is. Akármikor előadódhat egy új körülmény, ami egyiket vagy másikat visszahozza a látóterünkbe. Na, hát itt tartunk, ha már kíváncsi vagy.
  - Szembesítésre nem gondoltatok?
  - De igen, de elvetettük, még csak meg se néztük veled őket. Mert először is, te elfogult vagy. Tudom, hogy tagadod, de mégis így van. Akkor is, ha te sem tudsz róla. Másodszor pedig...
  - Sötét volt. Igen, ez igaz – szólt közbe Ionela –, de egy próbát megér. Meg aztán sok dolog eszembe jutott azóta. Például a keze. Nagyon izmos, kidolgozott volt. De nem durva.
  - Igen. Gondoltam. De a harcművészek nyolcvan százalékának ilyen a keze.
  - Szóval, egyelőre ez van.
- Most Nia bólogatott.
- Igen, ez van, de ne gondolja senki, hogy ilyen könnyen feladják.

Egy leendő nyomozó terepgyakorlaton

Azon a tavaszon, amikor ez a történet Barmodon olyan fordulatot vett, mint ahogy azt leírtuk, Vigyázóváron egy öreg költőnek látogatója akadt. A látogató fiatal ember volt, magas, sovány.

– Murgu Octavian vagyok, másodéves a rendőrakadémián – mutatkozott be illendően.

Nemvaló István szintén bemutatkozott az illendőség kedvéért, bár körülbelül tisztában volt vele, hogy a látogató igencsak tudja, kicsoda is ő, mert különben nem jött volna el.

– És minek köszönhetem a megtisztelő látogatást?

– Tudja, szerkesztő úr, nekünk, diákoknak néha gyakorlati feladványokat is meg kell oldanunk. Ilyen feladványt kaptam én is, egy régi bűntény újranyomozását. Voltaképpen választ-hattam tíz megtörtént eset között, mivel elég jó vagyok (kis dicsekvés belefér), én pedig ezt választottam. Vagyis azt, amit, ha megenged, most el fogok mondani. Mivel pedig az akkori nyomozás során felmerült az ön neve is, hát először idejöttem kérdezősködni. Előrebocsájtom, hogy nem kötelező nekem válaszolnia, ha kellemetlen, el is küldhet, ezt nagyon a fejünkbe plántálták, hogy ne zaklassuk fölöslegesen a volt tanúkat.

– Na! Ez egyre érdekesebb! Mi is volt tulajdonképpen az a bizonyos bűntény? Mert ugyan nem sokszor vették igénybe a tanúskodásomat, de az életem folyamán azért néha előfordult.

– Egy több mint tíz évvel ezelőtt történt kettős gyilkosságról van szó. Ami tudomásom szerint az önök kertjében történt. Több tanú is volt akkor, de közülük egyesek meghaltak, mások pedig már nincsenek az országban. Ön pedig megmaradt.

– Szóval a Nagycsabi megöléséről van szó. Meg a... Boros Tündéről. – A Tünde neve előtt azért tartott szünetet a költő, mert közben nyelt egyet. A nevek kimondása olyan hosszú idő után ugyanis emlékek egész seregét ébresztette benne. Olyan emlékeket, amelyekről azt hitte, már régen, nagyon régen elhalványultak. S el is múltak. Különös idők voltak azok! Boros Miklósnak a nagyobbik lánya olyan szép volt, hogy férfiember, ha meglátta, nem tudott nem azonnal beleszeretni. Tünde aztán végül Csabát választotta és méltán, mert a doki egy életen át szerelmes volt bele, vagy legalábbis, amióta megismerte, de az is hosszú idő, mert még Miklóssal, az apával is jó barátok voltak. Amikor Tünde még alig volt több nagyranőtt gyereknél.

Boros Miklóst István is ismerte, ha nem is éppen olyan közről, mint a barátja. Ugyanúgy Tündét is, már egész fiatal korából. Aztán mégis Vágner Julcsit vette feleségül. Soha nem bánta meg. Csak néha, amikor ritkán és készületlenül hallotta meg a régi tragédia említését, olyankor nyilallt bele annak a régi időnek a hangulata. Hát azért talán kissé hosszan hallgatott is. Az ifjú rendőrjelölt megérezhetett valamit a költő lelkében feltámadt viharból, mert azonnal szabadkozni kezdett.

– Bocsánat! Nem tudtam, hogy ilyen felkavaró! Én... már mondtam, hogy nem kötelező válaszolni nekem! El is megyek, ha akarja! Még mondták is az akadémián, hogy nem biztos, hogy valaki is a rendelkezésemre fog állni. És, ha ilyen kellemetlen...

István egy mozdulattal leállította a hosszas magyarázkodást.

– Várjon! Ha már itt van, és ha már említette is, akkor csak maradjon! Ki tudja, talán lesz szerencséje és el tudja varrni a még elvarratlan szálakat. És még én is, talán megszabadulok a kételyeimtől. Azoktól, amelyek azóta is kínoznak. Ha nem is mindig, de annál hevesebben.

– A kedves felesége hallhat róla? – kérdezte tapintatosan és némi beleérzéssel a nyomozó-jelölt.

– Hogyne! Julcsi mindenről tud, nemcsak arról, ami történt, de még arról is, amit éreztem, sőt, arról is, amit csak elképzeltem. Ne feledje, olyan a hivatásom, amihez elég sok fantázia kellenek. És ugyanez a feleségem hivatása is.

– Akkor tehát nem baj, ha időközben véletlenül hazajön. Mert én úgy időzítettem, hogy...

– Köszönöm a tapintatot, de ezúttal sürgős. Sőt, még talán jó is, ha itthon van, mert kiegészíthet olyasmikkel, amiket én esetleg már elfelejtettem. Ámbár, kétkem, hogy sok lenne ilyen. De akkor, ha akarja, kezdhetjük is!

– Tehát akkor: Ön szemtanúja volt a tragédiának?

– Ó! dehogya! Mi, Julcsival éppen sétálni voltunk, nem is tudom, hogy miért mentünk el. És éppen a tragédia után közvetlenül értünk haza. Még láttuk az egyik embert menekülni. A másikat Kalapos Laci leütötte a kertben. Ha jól emlékszem, egy lapáttal. Vagy ásóval? Azt hiszem éppen a kertet ásta. Ősz volt ugyanis.

– És ezt a Kalapost nem kérdezték ki akkoriban?

– Dehogya! Többször is. De ott volt a tárgyi bizonyíték, a két kés a szívükben. Kettő! Érti? Ugyanis felmerült egy olyan gyanú is, hogy ő ölte volna meg őket. De hétköznapi ember nem hord két kést magánál. Pláne, ha éppen a kertet készül felásni. Különben is, mi oka lett volna rá?

– És azután terjedt el a mendemonda, hogy egy orvoscsoporthoz mentette volna őket?

– Igen, én is tudok erről a szóbeszédről. De a két testet eltemették. Én ott voltam a temetésen is. Amit meséltek, az valóban sci-fibe illő volt. Hogy igazából nem is a testeket mentették volna meg, hanem a tudatot mentették ki a testekből?? Biz' ők, szegények, rendesen meg voltak halva.

– De akkor hogy indult a szóbeszéd?

– Az sokkal később volt. Valami két vagy három év elmúltával. Azért beszéltek, mert egy idő után többen is azt mondták, hogy látták Tündét épen és elevenen. Egyesek esküdtek rá, hogy beszéltek is vele. És hogy valóban Tünde volt.

– Csabát nem látták?

– Őt nem. Érdekes, ez eddig fel se tűnt nekem. Ámbár...

– Ámbár mi?

– Nevezzen ki, ha akar, de egyszer üzent valamit.

– Mit?

– Már nem tudom. Pedig nekem üzent.

– Hogy üzent?

– Valami régi újsággal.

– Szóval hirdetéssel?

– Nem! De ez még nevetségesebb. Az a régi újság valóban nagyon régi volt. Talán még a két világháború közötti időből. Azt hiszem, Petrucz Márta találta meg azokat, vagy ő hívta fel rá a figyelmet látja, ezt sem tudom már. Csak annyi, hogy kétféle újság volt. Ugyanannak a lapnak

két teljesen eltérő példánya. És az egyikben benne volt az üzenet, a másikban meg nem volt benne.

– Értem. Mondjuk, az egyik keddi volt, a másik meg szerdai?

– Dehogyan! Mondtam, hogy ugyanaz a szám volt. Újságíró vagyok/voltam, tudom az ilyesmit és egyből ki tudom szűrni.

– Lehet, hogy az egyik hamisítvány volt?

– Lehet. De akkor vagy korabeli kellett legyen, vagy nagyon jó hamisítvány.

– És az üzenet?

– Valami akkor aktuális dologról szólt. Azt hiszem, a barlanggal is kapcsolatos volt.

– A barlanggal?

– Azzal a bizonyossal. Amelyik aztán nem sokkal később beomlott, és a vize elárasztotta a községet. Hollóhegyet. Azóta se épült újjá. Az emberek nagy része vagy a városba költözött, vagy a másik faluba, Miklósfalvára. De erről biztos tud, elég nagy port vert fel akkoriban. Nem is annyira a tény, hogy víz árasztott el egy helységet, mert olyan máshol is történt már, inkább az, hogy az embereket sikerült mind kimenteni. Talán emlékszik egy oroszra, Pável Örgestre, neki nagy szerepe volt a mentésben.

– És az üzenet talán épp azt az árvizet jósolta meg előre?

– Azt hiszem, hogy nem.

– Ma mi van a barlanggal? Úgy tudom, a víz nagy része utat talált magának és lefolyt.

– Igen. De a község nem épült újjá. Mint mondtam is. A barlangnak egy kis része stabilnak tűnik, sokat vizsgálták, később melegvizű fürdőt létesítettek benne. Most is megvan. Na, ennyit tudok a barlangról.

– Akkor talán térjünk vissza a gyilkossághoz! Milyen volt a két gyanúsított?

– Fura. Álarc volt rajtuk. Olyan, amire ma azt mondják, hogy símaszk. Nem tudom, nem szoktam sízni.

– A kezükön kesztyű volt?

– Nem. Tudom, mire gondol. Arra, hogy a késeken nem volt rajta az ujjlenyomatuk. Valami más ujjlenyomat volt rajtuk, ugyanaz mindkettőn, de nem a gyanúsítottaké. Valaki másé, de az meg nem volt ott akkor. Bizonyíthatóan máshol volt. Nem nagyon távol, de ahhoz eléggé, hogy ne érhessen oda. És különben is, csak két embert láttak akkor ott. Én is.

A fiatal nyomozójelölt hümmögött.

– És ez az oka annak is, hogy azt a két embert hol befogják, hol kiengedik. Most, tudomásom szerint éppen kint vannak. Ők azt állítják, hogy csak kirabolni akarták őket, a gyilkossághoz nincs közük. Aztán, amikor a nyomozásban felmerül egy új adat, akkor bekasztlizzák őket, amikor meg kiderül, hogy tévút, akkor kiengedik. Egyébként ha csak a rablási kísérlet volna, akkor már rég kinn lennének, annyit mind ültek, különböző időszakokban. Egyébként lopkodós fajták, ismerik a börtönt belülről. De ez nem ok, hogy csak úgy benntartsák őket.

– Szóval, én ennyit tudok – felelt a költő. – De gondoltam, hogy nem sok hasznomat veszi.

– Csak még egy utolsó kérdés: Akkor, amikor a gyilkosságok történtek, volt valami, történt valami, ami esetleg tápot adott volna annak a szóbeszédnek a későbbi kialakulásához?

– Semmi! Illetve...

- Illetve mi?
- De ez teljesen szubjektív! Nehogy már elkezdje terjeszteni, mert nem akarom az életemet diliházban végezni!
- Ígérem, hogy nem terjesztem! De mondja!
- Szóval, nem hiszem, hogy valami jelentősége lenne! Nem is mondtam el még senkinek. Mint bizonyára értesült már róla, Tünde nagyon szép nő volt. Minden férfi beleszeretett, aki meglátta. Én is. Ez egy. És, de ez már tényleg nagyon szubjektív! Nekem néha – szoktak lenni afféle megérzéseim. Mint irodalommal foglalkozó embernek, és ez a munkámban sokat jelent. Ezek a megérzések néha bejönnek, máskor meg nem.
- Értem. És akkor is?
- Igen. Nagyon határozottan olyat éreztem, mintha majdnem megállt volna az idő. Érti? Nem teljesen, csak majdnem.
- Aha!
- És abban az állapotban, ami olyan lehetett, mint amikor a drogosok vagy a skizofrének hallucinálnak, vagy a szenteknek látomásaik vannak, nos abban a pillanatban mintha nagyon gyors, nagyon intenzív mozgást éreztem volna. Emberek sűrögtek-forogtak a két holttest körül, orvosi berendezéseket tologattak, használtak, beszéltek is egymás között, de nem tudom, milyen nyelven, mert az egész nagyon gyorsan történt. Aztán meg elmúlt. A világ helyreállt. Inkább helyrezökkent.
- És hogy múlt el? Mintha füst oszlott volna szét? Vagy mintha lassan rátevődött volna a valódi világ arra a látomásbelire?
- Nem lassan! Egyből. Mondtam, hogy „helyrezökkent”! Igyekszem pontosan fogalmazni. Végül is – íróember vagyok.
- Ha így történt, akkor majdnem biztos, hogy nem drogról volt szó. A skizofréniát nem ismerem, nem vagyok orvos, de utánaérdeklődhetek, ha tetszik akarni. Mindenesetre, nagyon érdekes. Azt mondja, kimentették a tudatukat?
- Ezt nem én mondom, ez a keringő mendemondában van.
- Mindegy! Ha egyáltalán ilyesmi történt, hát akkor történhetett.
- Igen. Én is azt hiszem.
- És mondja, szerkesztő úr! Van, vagy volt még valaki a környéken, az akkori környéken természetesen, akinek megvan ez a megérző képessége?
- Inkább megvolt. Petrucz Márta volt még ilyen. Ő aztán férjhez ment Kalapos Lászlóhoz, de el is váltak, úgy tudom.
- És ő nem mondott valamit, hogy esetleg neki is lehetett ilyen megérzése?
- Nem mondott. Már csak azért sem, mert a saját bevallása szerint úgy futott a két rabló elől, mint a nyúl. Be is zárkózott a szerszámos kamrába.
- És most, ez nagyon fontos! Mikor futott? Amikor már kergették? Vagy esetleg már előbb?
- Érdekes a kérdés! Én sose gondolkoztam még el rajta. Nem is voltam ott, mint tudja is. De... azt hiszem, már előbb is menekülnie kellett. Két okból: egy, mert azt a kamrát nagyon nehezen lehet belülről bezárni. És nyikorog is az ajtaja kegyetlenül. Illetve nyikorgott, amikor még megvolt. Akkor pedig a rablók azonnal megtalálták volna és úgy húzták volna ki onnét, mint osztrigát a héjából. És kettő, nem hiszem, hogy Márta a túsarkújában sikerrel el tudott

volna menekülni előlük, ha egyáltalán meglátták volna. Tehát, előre kellett tudnia, hogy valami vész van. De erről nekem sose beszélt. Azóta se.

– Milyen viszonyban van szerkesztő úr azzal a hölgygel?

– Aha! Tehát hallott róla! Igen, akkoriban volt egy nagyon rövid kapcsolat köztünk. Persze... hónapokkal a gyilkosság előtt. Tehát, ha akarta volna, elmondhatta volna. Éppen...

– És az nem lehetséges, hogy esetleg ő is részt vett volna?

– Azt hiszem, nem. Mi oka lett volna? Még Tündét, esetleg! Nagyon esetleg! De Csabit? Nem. Egyáltalán nem valószínű!

– Hát, köszönöm a rám pazarolt idejét! Ha véletlenül megtudok valamit, még jöhetek?

– Persze! Sőt, kérem! Nekem is csak jót tenne, hátha megnyugodnék a történetek illetőleg.

A fiatalember távozása után Nemvaló István elgondolkozott. Csak ült, Julcsi még nem volt a láthatáron, gondolkozott. Aztán csak felállt a helyéről és ahhoz a kissekreényhez ment, ami az ő legszentebb magánéletét tartalmazta, és elővett abból egyetlen szál papírlapot. Elolvasta vagy háromszor egymás után az arra leírt szavakat, majd a lapot apró miszlikbe tépte és lehúzta a WC-n. Túl későn egyébként, mert Julcsi azt már régen elolvasta. Csak nem szólt róla, mert ő egy diszkrét úrinő volt. De miért is szólt volna róla?

*Talán álmomban egy, vagy tán ezer
Üzenettel mondom, vagy épp leírom,
(Ne tudja senki, Te meg én csupán!),
De most már eltitkolni se bírom:
Egyetlen szerelmem mindig Te leszel!*

(Ezt a töredéket Nemvaló István írta le azután, hogy értesült Boros Tünde meggyilkolásáról. Egyetlen gyűjteményes kiadásában se szerepel, mert idősebbik Csabának is jó barátja volt. Még az emlékét sem akarta megbántani. Ugyanezért, soha nem is változtatott a verstöredéken.)

Régi ismerősök

A diófa csak állt ott a ház mellett, hosszú, leveles ágai mintha védelmezték volna a ház mindenkori lakóit. Lehetett vagy száz éves. Ennek megfelelően tavasszal kissé későn hozott leveleket, a diók pedig rajta évről évre kisebbek lettek. Azért mindenki szerette, ez pedig nagy szó, mert jó néhány nemzedéket látott már felnőni. Nagy János, amikor odaköltözött, kissé fiatalítani akarta, levágnatni a nagyon elaggott ágakat, de Teréz nem engedte. Volt egy vastag, vízszintesen nyúló ága, arra hintát szereltek, s Gábor gyerekkorában azon hintázott. Később, amikor felnőtt, a hinta elveszett valahová.

Majd Teréz meghalt, egy régebben elszenvedett agresszió okozott olyan elváltozásokat a szervezetében, hogy azokkal nem lehetett sokáig élni.

Azután odakerült Zsóka. Teréz még élt akkor, amikor megjelent, s rábólintott. János erőteljes férfiember volt, nem sokáig bírta volna nő nélkül, és Teréz akkor már nem tudott nőként kielégíteni egy férfit. „Akkor már inkább Zsóka, mint egy akármilyen utcai nő! Őt legalább ismerem, tudom, hogy hány pénzt ér!”

A diófa állt, hallgatott, csak ha szél volt, akkor susogott, azt is inkább csak nyáron. Mit susogtak azok a levelek? Ember nem tudhatta azt. De jó volt odaülni az árnyékába, ott nem csíptek annyira a legyek, még a legnagyobb nyári hőségben sem.

Aztán megint változott a világ. Vagyis inkább csak a ház lakói változtak. Valami állami hivatalnokok jöttek, ott mulattak náluk, és kiugratták Jánost a birtokból. Valami ravaszkodás feltétlenül kellett, hogy legyen a dologban, de az lett a vége, hogy Jánosék elváltak, a birtokot pedig eladták. Egy Burlea Dumitru nevű ember vette meg, még hozzá potom pénzért. Valahonnan a hegyen túlról jött. Ahogy elfoglalta a birtokot, rögtön be is fogadta maga mellé Murgu Ionelát, a volt állomásfőnök lányát, aki akkor éppen az iskolában volt igazgató.

Aztán Ionela, mint láttuk is, kiugratta Dumitrut a vagyonából. Rábizonyult, hogy négy társával együtt fatolvaj volt azelőtt. Vagy hogy még akkor is? Ezt ugyan addig is sejtették a népek, de feljelentést nem tett senki. Anélkül pedig sehogy se akart megindulni a törvény gépezete. Alighanem azt gondolták, hogy ha nem zavar senkit, akkor minek avatkozzanak be?

Ionela hát egyedül maradt a házban. A birtokot eladta, csak a házhoz ragaszkodott. Meg a diófához. De ahhoz aztán nagyon. Ugyan, az is igaz, hogy attól kezdve már inkább csak hétvégeken jött ki Barmodra, akkor pedig jószereivel egyedül érezte jól magát. Mintha megváltozott volna egy kicsit. Persze, új állása volt a városban, s lehet, hogy az komolyságot kívánt. Csak a szépsége nem változott. Az most is megvolt.

Ionelát tehát nemigen látogatta senki. Csak az öccse néha, de az meg rendszerint a fővárosban tanyázott.

Megint elmúlt a tavasz és jött a nyár. A diófa ebben az évben mintha parádézni akart volna, korán rügyezett, és hatalmas lombkoronát eresztett. Pedig Ionela ekkor már ritkán járt ki a hétvégi házába. De hát, elvégre azt sem lehet tudni, hogy egy diófa kinek a kedvéért is öltözik ki olyan szépen. A nőkről lehet tudni. Na nem a férfiakért, az csak mese. Hanem a többi nőért. Hogy pukkadjanak. Vagy ki tudja még azt is?

Ionela pedig újabban azért hanyagolta el kissé a barmodi házat, mert egyéb elfoglaltságot talált magának. Felfedezte a Vigyázóvár közelében a barlangfürdőt. Igazából nem is a saját felfedezése volt az, hanem az öccse mondta neki, amikor egyszer nála járt.

Akkor, amikor Murgu Octavian az idős Nemvalót kikérdezte, s az a barlangot megemlíttette, elfelejtette megkérdezni tőle, hogy mekkora is az a medence a föld alatt? Hiszen látott ő már barlangfürdőt, többet is, de arra, amit ott látott, valóban nem számított.

Már régen rájöttek egyes hollóhegyi emberek, hogy van annak a barlangnak egy hatalmas csarnoka. Jókorá cseppkövekkel van kitámasztva, benne állandóan testmelegnél valamivel melegebb víz van. Az ilyesmi nem ritkaság Erdélyben – mármint a meleg víz –, hisz a termál-vizek paradicsomáról van szó, ahol, nagyjából hatszáz méterrel a föld felszíne alatt egy meleg vizű tenger helyezkedik el, amely valahol a Nyugati Szigethegység keleti végénél kezdődik, és tart nyugati irányban, egészen Budapestig, talán még tovább is egy kicsivel. Ezt a meleg vizű tengert az emberek évszázadok óta megcsapolják, fürdés céljából. A víz egy kicsit radio-aktív, de nem túlságosan, onnét van a hőmérséklete is, legalább részben, de nem ártalmas, inkább kellemesen felerősíti a sejtműködést a fürdőzők szervezetében. Ugyan hallottam mostanában, hogy gyógyult rákbetegek jobb, ha elkerülik, de ez gyanítom, főleg azért van mondva nekik, mert az orvosok még most sem ismerik a daganatos betegségek keletkezésének és fejlődésének, valódi természetét, tehát igyekeznek kiiktatni bármiféle lehetséges nem-kívánt hatást.

Nos, ennek a meleg vizű tengernek a vize szivárog el a föld mélyén egészen a hollóhegyi barlang nagy csarnokáig, s tölti meg azt vízzel. Közben le is hűl egy kicsit, olyan hőmérsékletre, hogy éppen fürdésre való legyen.

Azt a csarnokot, amíg Hollóhegy falu létezett, emberi szem nem látta. Hogy mégis tudtak róla, az annak a műszernek köszönhető, amit egy jóeszű geológus talált fel, még a konduktor utolsó éveiben, s mivel nem volt informatikus, megvalósítani nem tudta. A megvalósítás jóval később, már az új rend idején, Kalapos Lászlónak sikerült. A műszer valami földradar-féle volt. Akkoriban utánozhatatlan képeket adott a föld mélyében létező tárgyokról, így a nevezett csarnokról is. Azóta a geológusokat jócskán továbbfejlesztették, de két dologban a Szabó–Kalapos-féle még ma is verhetetlen. Egyrészt abban, hogy valódi, a térben elhelyezkedést imitáló képet ad, ezt még meg lehetne csinálni, de tudtommal nincs rá igény, csak össze kéne kötni hardverét a CT (computer-tomográf) szoftverével, ezt tette Kalapos Laci is, de van egy olyan tulajdonsága is, ami tudtommal még ma is utánozhatatlan. Jelzi a föld alatt, a vizsgált hely közelében uralkodó nyomásviszonyokat, s azt, hogy azok kiegyensúlyozottak vagy instabilak. Az már csak hab a tortán, hogy a gravitációs anomáliákat is jelzi, s kimutatja. Szóval – nem volt bolond ember az a Szabó Máriusz, kár, hogy már nem él.

Abból a műszerből a világon csak egyetlen egy készült el, azt használta is a hollóhegyi társaság, amikor még idősebbik Csabi is és a felesége is élt. Aztán szétszedték és valami lomtárba tették. Ma talán idős Nemvalóéknál van a padláson, de az is lehet, hogy Kaposváron, Petrucz Mártánál.

Aztán beomlott a barlang, a víz nagy része – rengeteg volt benne – elárasztotta Hollóhegyet, s évekkel később, amikor az a vízmennyiség már leszivárgott, vették észre az emberek, hogy a nagy csarnokhoz már be lehet jutni.

Geológusok hada vizsgálgatta, hogy nem veszélyes-e (de jó lett volna most a Szabó-féle geovizor), majd az a végeredmény született, hogy teljesen stabil a szerkezete. Egy élelmes vállalkozó aztán megépítette a fürdőt, s az ma igen jó hírnévnek örvend.

Hát ide járt Ionela, nagy élvezettel. Ott találkozott valamelyik alkalommal egy régi, barmodi ismerőssel, Nagy Gáborral. Gábor, valamikor régebben kerülgette is őt, de végül nem lett a dologból semmi. Most viszont határozottan örült a régi ismerősnek. Megváltozott élete miatt már kezdte eléggé magányosnak érezni magát, hát örült, hogy hetente egyszer néhány szót válthat valakivel, akit már gyerekkora óta ismer. Annak is örült Ionela, hogy Gábor most már

nem próbál hozzá, mint nőhöz közeledni. Jókat beszélgettek, úszkáltak, haza is kísértette magát a városi lakásához, de ennél többet a férfi nem mozdult, s Ionela se bátorította.

Aztán az idő múlt, és Ionelát kezdte izgatni, hogy Gábor miért nem tesz még csak célzást sem „olyan” irányban. Később már nem csak izgatta, hanem határozottan idegesítette. „Tán nem vagyok szép? Vagy van valakije?” Ezt az utóbbit óvatosan meg is kérdezte. Nemleges választ kapott. „De akkor miért?” Tudta, hogy Gábor ismeri a múltját is, hogy nem vetette meg a férfiak társaságát (most nagyon udvarias úriember voltam!), de az ilyesmi a férfiakat általában nem visszaretteneni szokta, hanem épp ellenkezőleg. „Vagy homokos lenne?” Ionela illet is látott már, hogy valaki érett korában jött rá, hogy az azonos neműek társaságát kedveli. De az óvatos puhatolózásra Gábor jókora nevetéssel válaszolt.

– Nem! Dehogya is. Jól megvagyok!

Nem mondhatta el, éppen Ionelának, hogy köszöni szépen, de van neki szexuális partnere, méghozzá nem más, mint a (nevelő)apjának a volt felesége, akibe ugyan nem szerelmes, de jól megvannak együtt, és annál többre, minthogy hetente, kéthetente, amikor a munkája engedi, együtt legyenek, nem is vágyik. „Egyelőre!” tette hozzá gondolatban, mert azért őt se hagyta hidegen Ionela pompás testének a látványa, amit minden szombaton alkalma volt megcsodálni.

Ez volt hát az oka annak, hogy Ionela mostanában kissé elhanyagolta Barmodot.

Így lett közben nyár, sőt annak is a közepe. A két fiatal most már rendszeresen látogatta hétvégeken a hollóhegyi fürdőt, mert így nevezték az emberek, bár maga Hollóhegy falu már elég rég nem létezett. Ionela azonban nem csak Barmodra járt ritkábban, mint azelőtt, hanem a Niánál tett látogatásait is érezhetően megritkította. Amit azonban a másik eléggé zokon vett. Fel is emlegette neki azokon a ritkuló alkalmakon, amikor mégis találkoztak. Az okát is kérdezte, de nem kapott rá érdemi választ. Mit is mondhatott volna a barátnője? Hogy van egy fiatalember, gyerekkori ismerős, akivel együtt jár úszni, meg nagyokat beszélgetnek, de egyéb semmi? Ezt Nia vagy nem hitte volna el, vagy kinevette volna érte. Egyik sem lett volna kellemes.

Uborkaszegzon volt. Nem is igazán történt semmi, de ha véletlenül történt, azt sem verte nagy-dobra senki. Vigyázóváron, de Barmodon is rend volt. És csend. Ami mégiscsak történt, az kevés embert érintett. Például Nagy Jánost keresték, valami hivatalos ügyben, de sehogy nem találták. Ebből következett, hogy egy idő után Gábornál is megjelentek valami hivatalos népek. Kérdezték, hogy mi van az apjával? Gábor aztán elmondta nekik, hogy Nagy János nem az apja, csak nevelőapja. Volt. Merthogy azonnal az egyetem elvégzése után a kapcsolatot megszakította. Haragszik rá valamiért? (Már t.i. János a fiatalemberre.) Igen, haragszik. Eddig is csak azért segítette, mert régebben meghalt anyjának tett ígéretet. Szóval nem tudja, hogy hol van? Szóval nem. Aztán az illetők elmondták, hogy valami kételyek merültek fel a módot illetően, ahogy János a birtokot eladta, és ebből kifolyólag azt az adásvételt megtámadta valaki. Na, felelte Gábor, még az is lehet, hogy meghalt. Mehetnek utána a föld alá! Ettől persze megsértődtek, s azt mondták, hogy visszavehetnek mindent, amit az apjától örökölt. Amire Gábor azt válaszolta, hogy tegyék is meg! De csak azt vegyék el, amit valóban Jánostól örökölt!

Az esetet azon hétvégén elmondta Ionelának is. Ionela azonban elfelejtett nevetni a viccen. Inkább azt mondta, hogy ez bizony komoly dolog, és szerencse, hogy Jánostól valóban egy szeget se örökölt. Majd még aznap elment Niához is, és az egészet egy az egyben elmondta neki is. A reakció azonban nem éppen olyan volt, mint amilyenre számított.

– Szóval ez a Gábor... Ez fontos neked? Annyira fontos?

És Ionela akkor döbbsent rá, hogy igenis, fontos. Mondani azonban nem mondott semmit.

Hogy miért hallgatott, annak is megvan a maga magyarázata.

Jó néhány héttel azelőtt – talán több is volt egy hónapnál – Nia és Ionela között különös kapcsolat kezdett kialakulni. Egy régebbi, alkalmi ismerősöm szerint (pilóta volt az ipse, tehát mint olyan, kedvence volt a szebbik nemnek), megvan a koreográfiája annak, hogy hogyan szokott belopózni a hölgyek életébe a leszbikus hajlam megerősödése. Először csak együtt járnak ruhákat vásárolni, azután a ruháikat otthon is együtt nézegetik, majd dicsérgetik, hogy mennyire finom, selymes, meg is simogatják. Azután majd ott is simogatják, ahol éppenséggel még ruha sincs. És láss csodát(!) ott is selymes, sőt még selymesebb. És innen már csak egy lépés, sőt annyi sem, a komolyabb dolgokig.

No, én nem vagyok pilóta, de láttam már egynéhány dolgot az életben, s egyáltalán nem tartom lehetetlennek az igazát.

Valami hasonló mehetett végbe Ionela és Nia között akkoriban, s az a tapogatózó, halvány érzés, a mozdulatok a nyár végére komollyá lettek. Végül is két szép nőről van szó, akik jó barátnők voltak, s azt mondják, ma már az ilyesmiben nincs semmi kivetnivaló.

Ionela ugyan inkább csak valami félig tréfás kedveskedésnek vette, egyrészt a kíváncsisága működött (olyan kíváncsi volt, mint egy macska), másrészt pótcselekvésnek fogta fel. Akkoriban már egy ideje férfi nélkül élt, egész pontosan az idegen látogatása óta, és bár Gábort egyre intenzívebben szokta elképzelni bizonyos helyzetekben, de a férfi úgy látszik, nem kívánta őt.

Maradt tehát Nia. És az ő szórakoztatása. Ám a másik nő talán másképp gondolkozott. Vagy másként érzett, ki tudja?

Nia tehát megsértődött. Igaz, nem annyira, hogy felkapja a vizet (olajat?). Sőt, attól az időtől kezdve megszűnt a Gábor zaklatása is.

Mindenképpen maradt azonban a kérdés: végül is, hova lett Nagy János?

Új földesurak

Akkor, amikor Burlea Dumitru valamiféle segítséggel földet vett magának Erdélyben, valljuk be, sokféle segítséget kapott, és az addigi fatolvajból egyszeriben módos gazda lett, rajta kívül még négyen részesültek ugyanabban a kedvezményben. Hiszen még az is lehetséges, hogy alapvetően tisztességes emberek lettek volna, és csak alkalmat kellett kapniuk, hogy boldoguljanak.

Tehát még négy emberrel esett meg ugyanaz a szerencse, mintha valóban rájuk mosolygott volna valami felsőbb hatalom az égből. Föld az pedig volt a határban elég. Igaz, gazdája is volt minden négyzetméternek, de az, aki Nagy Jánost képes volt kiugrasztani a birtokából, mással is megtehetette. Meg is tette.

Az öt ember öt különböző karakter volt, viselkedésében is, nemcsak fizikailag. Dumitru-ról már tudunk egy keveset. A másik négy közül az egyik, akinek Petre Dinulescu volt a neve, vékony, nyiszlett emberke volt. Az erőszakos viselkedés távol állt tőle, nem is tehetett volna. Ezért már korábban is ő volt a másik négy durva tréfáinak az örök céltáblája. Ionela úgy gondolta, hogy talán ő lehetne az, aki leginkább megfelelne arra, hogy esélyt kapjon az élettől. Így, többrendbéli megbeszélés eredményeként, melyeket társaival folytatott és nem csak, ez a Petre kapta a másik nagy földdarabot. Az a föld azelőtt egy Puskás Ferenc nevű emberé volt. Puskás úr szorgalmas ember volt és amellet nem kis becsvágy szorult belé. Ő volt tehát Nagy Jánosnak az örök riválisa. Felesége, családja is volt. A feleség szintén sánta volt, csakúgy mint Nagyné – az előző persze, nem pedig Zsóka –, csakhogy az egyik az egyik lábára sántított, a másik meg a másikra. Amellet a két nő jó barátságban is volt. Sokszor sétáltak együtt a faluban, amíg még élt. Valami különleges paraszti bölcsesség volt bennük, kevés szóval sok mindent túl tudtak élni. Természetesen a biológiai lehetőségek között. Amely lehetőségek Terézre vonatkozóan igencsak beszűkültek. Meg is halt. Puskásné akkor megpróbálta Zsókat kitapasztalni, és úgy döntött, megér egy próbát. Nem csalódott benne. Aztán történt az, hogy Jani megvádolta a második feleségét, miszerint megcsalta volna őt éppen a mostohafiával.

– Én nem hiszem el! Nem mondom, ha nem lenne éppen a Jani felesége, végül is két szép emberpédány, akkor megtörténhetne, de így és főleg abban az időben teljesen lehetetlennek tartom! Zsókanak vannak hibái bőven, de az adott szavát megtartja.

Ez súlyos mondás volt, mert Anna kevés beszédű volt. De hát a férjével beszélgetett és vele mindig mindent őszintén meg lehetett tárgyalni. Ferenc pedig, mint általában, ez alkalommal is helyeselte a felesége véleményét. Méltán, mert eladdig még soha nem csalódott benne.

– Szóljunk Janinak?

– Ne! Eddig se avatkoztunk a dolgaikba, most se változtassunk! Abból csak harag lenne.

És nem szóltak. Ők köszönik szépen, nekik családot kell fenntartani, méghozzá a lehetőségek szerint minél jobb körülmények között, hagyjanak nekik békét!

A család igazából egy tagot számlált, persze – rajtuk kívül, egy szép, nagyra nőtt leányt, akit Enikőnek neveztek.

Enikő nem volt különösebben okos, nem is végzett valami sok iskolát. Azért érettségizett a vigyázóvári református iskolában, méghozzá elég jó eredménnyel, mert a szüleihez hasonlóan ő is szorgalmas volt.

Így aztán jókora meglepetés volt minden ismerős számára, hogy három héttel Nagy Jani után Puskás Ferenc is eladta a birtokát, s el is költözött a faluból. Merthogy azután nem látta őket senki a környéken. Néhányan sajnálták is, hogy elmentek, de mivel éppen akkortájt a faluban más hasonló események is történtek, a népség hamar elfeledte Puskásékat. Merre mentek? Hol lehetnek? Ki tudhatja azt?

A többi birtokost, akik a földjüket eladták, nem ismertem. Amellett, azok kisebb birtokok voltak.

Nos, hát berendezkedtek az új földesurak. Jól-rosszul, ahogy tudtak. Ki milyen kultúrában nőtt fel, azt viszi magával az új lakhelyére is. Ennek megfelelően aztán két év után azok a birtokok igencsak elhanyagolt képet mutattak. Na de, nem is a birtok volt fontos a hatalomnak, hanem az ember. Vagyis, hogy AZ az ember éppen ott lakjon, ahol neki a hatalomnak szüksége van rá. Aztán néha csütörtököt mondott a számítás, mint ebben az esetben is. Mert akadt valaki, egy bennfentes, még csak nem is olyan nagyon bennfentes, mint Ionela például, akinek sikerült két év alatt ráunni arra, hogy matrac legyen. Bizony, többre tartotta ő magát annál. Mert ilyen az ember. Minél kisebb az igazi értéke, annál többre tartja magát. És csak akkor kezd szerényebb lenni, amikor végre már kezd valami értékkel bírni.

No, hát Ionela ráunt a Dumitru bunkóságára, és akkor már nem lehetett megtenni azt, hogy csak őt magát távolítsák el, mert akkor egy jó ügyvéd hamar kihúzta volna a szőrből. Azzal, hogy ha már fatolvajok voltak, és ha már fény is derült rá, akkor bizony mérjenek egyenlő mércével, mert a környéken mindenki tudott ám arról, hogy melyik hány pénzt ér. Igaz ugyan, hogy valószínűsíthető, miszerint senki nem mert volna szólni egy szót sem, mert féltették a kicsi életüket. Az pedig mindenki előtt világos, legalábbis akkor már az volt a faluban, hogy biz' a föld nem olyan, mint az arany, amit az ember komorabb időkben egyszerűen a zsebébe tesz, és köszöni szépen, odébb áll. Bizony ahhoz elég egy rosszindulatú törvényt hozni, de még az se kell, elég a már meglévőket megfelelően értelmezni,¹ s úgy kirántják az ember talpa alól, hogy bukfencet vet tőle.

Igen, ez igaz, mindenki tudja. Ám, ha kicsi is, mégis van esély arra is, hogy valaki, talán valami egyéb rosszul sikerült ügy miatt (olyan pedig van éppen elég) bedühödik, s elkezdi jártatni a száját. Esetleg éppen olyan helyen, ahova még elérni se lehet. Kellemetlen ügy, szívták is a fogukat az illetékesek, de nincs pardon, fel kellett áldozni a másik négy fatolvajt is. No de: „embert akármikor lehet találni, s lehet, még jobbakat is, mint amilyenek a meglevők voltak.”

Hát elmentek az új földesurak. A föld ugyan fellélegzett egy kicsit, de nem nagyon, mert a kivágott és eltüzelt gyümölcsfákat már senki nem hozza vissza, de talán még egy s más egy jó gazda keze alatt megmenthető.

A törvény azonban, Kipling óta tudjuk, „mint inda, előre s hátra mutat”, ezúttal is váratlan fordulatot vett. Tehát, a régi fatolvajokat, és új urakat valóban nemszeretem helyre küldték egy kicsit pihenni, ám egyetlen kivételt mégiscsak tettek. A kicsi, vékony Petre Dinulescu alighanem meghatotta a bírakat, mert csak felfüggesztettet adtak neki, s a birtoka is megmaradt.

Az volt a Puskás-féle birtok². De hol lehet az előbbi gazda? Feleségestől, lányostól.

---

1 Nálunk ugyanis régi szokás, hogy a törvényeket nem betartják, hanem előbb „értelmezik”. Alighanem azért van ez így, mert anélkül nem eléggé értelmesek.

2 Azért ezeket a földdarabokat inkább csak barmodi viszonyok között lehetett birtoknak nevezni, de tény, hogy jól gazdálkodva tisztességesen meg lehetett belőlük élni.

De tényleg! Persze, az emberek száját nem lehet betapasztani, legfeljebb az egyes emberét és azt is csak rövid időre. Vagy örökre.

Hát beszéltek az emberek. Hogy Anna összekülönbözött volna a férjével, s leszúrta volna egy konyhakéssel? Aztán valahogy bedobta volna a kútba? És igen, Dinulescu úr valóban panaszkodott, hogy az a kút mostanában nagyon rossz vizet ad. Akkor a rendőrség nyomozni kezdett, sőt(!) elrendelték a kút kiürítését. Ahogy pedig egyre lennebb szivattyúzták a vizet, valóban kezdett határozottan dögszag terjengeni. „Hát mégiscsak van ott valaki?” Tovább ürítették, és lám! Oszlásban levő test kell legyen. Kutattak így meg úgy, és végül ki is emeltek onnét – egy döglött kutyát.

A falubeliek röhögtek, a hatalom mérgében ordította, hogy majd megmutatják ők a kút-mérgezőnek! De hát nem is lehetett tudni, hogy ki is volt az. Még az is lehetett, hogy magától esett bele az a szerencsétlen eb. Szóval, csak a fenyegetés volt... és semmi más.

Na de, két év telt el, és a birtokok az új gazdák nélkül maradtak. Kivéven éppen azt az egyet, amely azelőtt a Puskáséé volt. És még mindig nem lehetett tudni, hogy hova lett éppen az a két régi gazda. Nagyék és Puskásék.

Illetve az előbbi esetben csak a gazda lett kámforrá. Mert a mostohafiát és a volt feleségét nagyon is meg lehetett találni. Mindössze negyven kilométerrel kellett odébbmenni, Vigyázó-várig. Igazán gyengeelméjűnek kellett volna lenni annak a titkosszolgálatnak, hogy ne talált volna rájuk. De hasznukat nem lehetett venni. Hisz ők se tudtak semmit. Mivelhogy nem is akartak tudni.

A nyomozás folytatódik

– Fene megette! Semmit se lehet tudni! Kisiklik az ember keze közül, mint az ángolna.

Ezt Murgu Octavian mondta, a Nemvaló Istvánnál tett második látogatása során.

– De valójában miről van szó?

– Hisz tudja! Arról a régi kettős gyilkosságról.

– Még mindig nem alkotott magának valami képet róla?

– De éppen az a feneség, hogy igen. Csakhogy most már a prof többet kíván. Ráharapott az ügyre és azt mondta nekem, hogy akkor hát lássak neki komolyan. Én meg azt se tudom, hogy mivel kezdjem!

Ez a látogatás olyankor történt, amikor Julcsi is otthon volt. Még jól is jött a két férfinak egy józan észjárású nő jelenléte. Akkor legalább nem kószál el a képzeletük.

– Képzelnék, ez a prof most a fejébe vette, hogy az ügynek a jogi oldalát is világítsam meg neki. Mert, ha valóban kinyerték a két ember tudatát a testekből, s az a tudat tovább élt, akkor két dolog lehetséges. Vagy azt nevezzük gyilkosságnak, ha megölik az ember testét, vagy azt, ha megölik a tudatát. Szerintem egyébként az utóbbi igaz. Mármost, ha annak a két embernek a tudata bizonyíthatóan tovább élt, akkor nem beszélhetünk gyilkosságról. Legfeljebb abban az esetben, ha Boros Tündét később másodszor is megölték. De ezt szerencsére nem kéri számon tőlem senki.

– Aha! – mondta erre egyszerre István és Julcsi. Aztán még István hozzátette, hogy – de nem azt kellene inkább kutatni, hogy végül is ki, vagy kik voltak azok, akik azokat a késeket használták? S az értelmezést ráhagyni a bíróra?

– Azt is meg kell csinálnom! De az könnyebbnek ígérkezik.

– No, öcsém, akkor maga okosabb, mint én voltam egész azóta lefolyt életemben. Mert én hiába töprengtem, sehogy se tudtam dűlőre jutni. Még jó különben, hogy mindez csak elméleti nyomozás, gyakorlati következmények nélkül.

– Áhh! Dehogy nincs gyakorlati következménye! Mert ha nem volt gyilkosság, akkor azt a két embert többet zaklatni nem szabad. Legalábbis ezen a címen nem. Értik? Szerkesztő asszony?

Ez már Julcsihoz volt címezve.

– No igen. De hát ezt egy másodéves diákra kell bízni?

– Bizony – mondta erre egy kis büszkeséggel a leendő nyomozó –, mivel én találtam rá az ügyre, meg erre a kettős magyarázatra is, most már mindenképpen az én lelkemen szárad. Akármilyen eredményre is jutok, az már úgy lesz elmentve, mint Murgu Octavian következtetése. Ha szerencsém lesz, még precedens is lesz belőle!

– De hát ez tiszta sci-fi!

Ezt megint Julcsi mondta.

– A bíróságoknak nincs jobb dolga, mint ezen rágódni? Közben pedig emberek, sőt egész családok tűnnek el nyomtalanul, s semmiféle nyomozás nem folyik utánuk.

– Arra a barmodi esetre céloz, asszonyom? Ott ugyanis folyt nyomozás. Csak még nem találták meg azokat az embereket. De tudok az ügyről. És az meglehetősen friss még, nem diákok számára való.

Igen nagy szemeket meresztett volna a fiatalember, ha akkor hirtelen egy angyal jelent volna meg előtte, s közölte volna vele, hogy bizony, a két ügy között igenis van összefüggés, csak meg kellene találni. Csak egy olyan emberre volna szükség, aki lelkiismeretesen nyúlna hozzá a dokumentumokhoz, meg ahhoz, ami mögöttük van. De angyalok ma már vagy nincsenek, vagy nem bolondok, hogy ifjú nyomozóknak mindent az orrukra kössenek.

Így hát a három ember – két idős és egy fiatal – számára nem maradt más lehetőség, mint újra és újra megvitatni azt a régi történetet.

Nemvaló István számára egyrészt fájdalmas volt annyi idő után képzeletben megint Tündével foglalkozni, ugyanakkor az a fájdalom egyre csökkent, hiszen az ember hajlamos inkább a szépre emlékezni a múltjából. Még talán örült is magában, hogy alkalma nyílt foglalkozni azzal az idővel, s emberekkel. És valóban ő mondta ki először azt, amire talán már rég gondolt, csak nem merte kimondani.

– Mondja csak, fiatalember! Láttá már maga azt a bizonyos házat, ahol azok a gyilkosságok történtek? Mert azt hiszem, mégis nyugodtan annak nevezhetjük.

– Láttam. Fényképen.

– Másképp nem?

– Nem sokáig volt a víz alatt, teljesen összedőlt.

– No, én láttam. Benne is laktam egy ideig. Ám az alaprajzát biztosan mutatták.

– Hogyne! Mire akar kilyukadni?

– Tudja, hogy volt emelet is. Inkább talán valami manzárd. Nos, onnét volt rálátás a kertben pihenő két emberre. Mondja, nincs lehetőség arra, hogy késsel öljön valaki akár egy bizonyos távolságról?

– Hogyne! Tudom, mire gondol. A távolság nem nagy, egy cirkuszi ember biztosan meg tudná tenni. Egy késdobáló. De hogyan juthatott volna oda az emeletre?

– Ó! akkoriban még nem zártak mindent olyan szigorúan, mint most. Nagyobb volt a bizalom. Még! No de: csak egy késdobáló? Nem létezik valami olyan fegyver, amiből kést lehet... kilőni?

– Érdekes gondolat. Nem hiszem, hogy bizonyítani lehetne. Sok idő eltelt azóta. De megpróbálok utána járni.

Aztán egy kis idő múltán a fiatal nyomozó elment.

És attól kezdve nem zavarta többet Nemvaló Istvánt. Soha, míg élt.

Eugenia (Nia) Macarie asszonyról sokat el lehet mondani, sok rosszat is egyebek között, és valóban voltak is hibái tucatjával, de egyet semmiképpen nem. Azt, hogy nem volt jó nyomozó. Persze, nem úgy nyomozott, mint egy nagydarab férfi rendőrtiszt, egyrészt mert nő volt, másrészt pedig, mert a legtöbb ügyében mély fedésben dolgozott. Vagyis, a világ számára ő egy középkeletű tisztségviselő volt akivel, alighanem azért, mert nem voltak nagyfejű ismerősei, csakúgy labdázta a különböző intézmények, hivatalok. Eszerint hol az adóhivatalnál végzett valami fő-fő hátramosztatói munkát, hol a korrupcióellenes ügyészségen tűnt fel, de látták az Egészségbiztosítónál is, sőt a hadseregnél is. Nagyon kevesen tudták, jószívról csak a közvetlen felettesei, hogy ezeket a váltásokat legtöbbször ő maga kérte, vagy éppen azok közül a felettesek közül az egyik, és mindig kapcsolatban az éppen folyó ügygel. Aztán, ha egy megyénél már túl sokan kezdték ismerni, sőt „horribile dictu!” egyesek akár sejteni is, hogy mi rejtőzik valójában a sok labdázás mögött, akkor odébb állt egy megyével.

Akkoriban éppen esedékes volt valami ilyesféle, más megyébe költözés. Hiszen Vigyázó megye a kisebbek, sőt jelentéktelenek közül való volt. Ám ezúttal ő volt az, aki azt kérte, hogy maradjon még, mert van egy elvarratlan szál, amin dolgozik. Az Ionela ügye volt az a szál, és az ő hívatlan látogatójáé, az erőszakolóé. Jó szimattal feltételezte, hogy a szimpla erőszak mögött valami más is rejtőzhet, és határozottan idegesítette, hogy nem tudja, mi. Sőt! Sejtelve sincs róla.

– És nem tudná azt valaki más befejezni? – kérdezte a felettes.

– Nem! Még azt se tudná, hol kezdje!

Aztán már csak gondolatban tette hozzá, hogy: „sajnos, én se!”

Valóban mindent kipróbált. Végigment minden lehetséges szálon, a szerelem, a provokáció, a nemi aberráció, a nemzetiségi gyűlölet szálán, meg még sok mindenben, természetesen a jól megszervezett tolvajlást se felejtve ki, de semmi. Hát még egy kis időt kért. Ha addig se jut eszébe semmi épkezláb gondolat, akkor beleegyezik, hogy megy. Úgy tervezte, hogy a szerelmét, Ionelát is magával fogja vinni. „Nehéz meccs lesz!” sóhajtott fel, mert tudta, hogy a fiatal nőt csak a kíváncsiság vitte rá arra, hogy belemenjen a viszonyba. „Talán majd belátja, hogy jobb így!” reménykedett. De tudta, hogy alighanem hiába remél. Ha valami egyéb ok nem adódik, Ionela valószínű, hogy nem megy vele.

A nyom is kezdett egyre jobban kihűlni. Végül is minden lehetőséget kipróbált már. Még az azóta börtönben ülő fatolvajokkal is többször beszélt már, felcsillantva előttük a gyors szabadulás reményét. De nem. Tudtak ugyan a „hatodikról”, de olyan páni félelem kerítette őket a hatalmába valahányszor csak szóba hozta, hogy inkább a további börtönt választották. Pedig sok mindent kipróbált. Kiküldte az őrt (pedig ez még veszélyes is lehetett), vagy egyenként kivitte őket az udvarra beszélgetni, gondolva, hogy ott csak nincs poloska, amitől féljenek, de hiába. Nem, és nem beszéltek.

Petre Dinulescu sem volt hajlandó beszélni. Pedig fenyegette őt és ígéretet is neki fűt és fát, de attól a hatodiktól, ha az egyáltalán szóba került, egyszerűen bezárkózott.

– De hát miért féltek annyira tőle? Azt hiszitek, hogy nem tudlak tőle megvédeni?

– Igen. Annyira félünk. Mert, ha beszélünk, megöl. Mindegy neki, hogy itt, vagy a börtönben, de az életünk egész biztos, hogy addig tartana. Egész biztos!

Hát még valamiféle személyleírást se tudtak adni. Vagyis, nem voltak hajlandók. Így hát az egyetlen, bár hiányos személyleírás csak Ionelától származott.

De az idő múlt, az emlék távolodott, s a látogató nem jelent meg többet.

Már Ionela is azon a véleményen volt, hogy talán hagyni kellene az egészet. Legyen egy kis védelem, de annál semmivel sem több. Lehet, hogy az ipse már rég messze jár, lehet, hogy el is felejtette az egészet, nemlétezőt kergetnek. Kimérát.

Még egy dolgot tehetett Nia. Azt, amit addig tudatosan elkerült. Meg kéne próbálni, hogy nem igaz-e valami mégis abból a fejedelem meséből? Pedig nagyon nem akaródzott neki. Hacsak rá gondolt, viszketni kezdett, mintha allergiás lenne rá. De lelkiismeretes nyomozó volt, ezt se hagyhatta ki.

Eugenia asszony tanult történelmet diákkorában. Egy bizonyos módon tanították neki, ő tehát úgy tanulta, és nagyon jól meg is volt azzal elégedve. Nem sokra tartotta az erdélyi magyar történetírókat, még a szemtanúkat vagy kortársakat sem. Az eseményekkel kortársakat persze. Úgy gondolta, s arról mélyen meg volt győződve, hogy Bethlen Gábertól Nagy Szabó Ferencen keresztül Szamosközy Istvánig egytől egyig mindenki hazudott, de legalábbis mélységesen elfogult volt. Hát valahogy eszerint értelmezte a Báthory Endre fejedelemségét is. Ám volt

olyan jó nyomozó, s olyan fegyelmezett is, hogy nem hagyta ki ezt a szálát sem. „Mert mi van akkor, hogyha a mítosz mégis igaz, és az üldözött fejedelem csakugyan arra menekült, ezek a mostani események pedig valamiféle kapcsolatban vannak azzal? Nem! Nem szabad kihagyni!”

Azt pedig tudta, gyakorlatból is, meg mondták is neki valamikor régen, hogy Erdélyben, ha valaki helytörténetet akar hallani, akkor a legjobb a református papnál kezdeni. Vagy, ha az nem megy, akkor sorba kell venni a katolikust és az unitáriust is, aszerint, hogy milyen is az a falu.

A barmodi Várfalvi tiszteletesről pedig elég sokat hallott már, s az öregnek a régészet iránti szenvedélyéről is. Egész az ősemberig kutakodott az idős lelkész, tele is volt a fiókja mindenféle csiszolt, faragott kövekkel, törött cserepekkal s hasonló érdekességekkel. Nia tudta azt is, hogy egyszer, régebben, a Szolgálat egyik embere járt is nála, s felhívta a figyelmét arra, hogy Romániában törvény szerint minden, ami a föld alatt van, a román állam közvetlen tulajdona.

– Eszerint a nagyapám holtteste is az állam kizárólagos tulajdona? Mert az is a föld alatt van! Ez pedig, amit itt tartok, nem egyéb, mint az én ősapám csontjai! De – módjában áll, fiam, ezt itt helyben és azonnal megcáfolni! Attól függően, hogy a maga ősei mikor is jelentek meg ezen a tájon. Persze... mindezt dokumentálva!

Még mondott egy pár csípős dolgot az öreg pap, úgyhogy jobbnak látták békén hagyni. Hátha ez a veszett ember még valami külföldi lapokhoz fordul, s ott szellőztet meg valami igen kellemetlen dolgot vagy dolgokat? Biz az megtörténhet, mert a református teológia híres volt arról, hogy nagyon sok nyelvtudást vert bele a diákjaiba. Végül is Nia különleges női diplomáciai érzékét kellett bevetni, s attól megszélidült az öreg. Niával azóta is jóban voltak. Hát hozzá igyekezett most is, már előre próbálgatva az arcán a szívélyes mosolyt. Még a napot is jól kiválasztotta, tudván, hogy a református pap nem olyan otthonülő fajta, mint katolikus kollégája, hanem bizony elég sokat csavarog. Péntek legyen hát az a nap, ekkor a legvalószínűbb, hogy otthon van. Ám csalódott.

Az összeaszott öreg helyett egy javakorabeli férfi nyitott ajtót. Niának az ő arca is nagyon ismerősnek tűnt.

– Bocsánat! A tiszteletes úr nincs itthon?

– Én vagyok a tiszteletes. Miben segíthetek?

– Várfalvi bácsi nincs itthon?

– Ő visszavonult már. Idős volt, nyugdíjaztatta magát. El is költözött a lányához. Négy unokája van ott, rájuk vigyáz.

– Ó de sajnálom! S akkor...

– S akkor én vagyok az utódja. És talán segíthetek. Galambhegyi Mátyás vagyok.

– De hiszen ön... mérnök! Vagy geológus, vagy technikus, vagy mi?

– No igen. Sosem hallott még olyanról, hogy valaki két egyetemet végzett?

– Deee! Igen. Csak valami nem éppen teológiai témában szerettem volna az öregúrnak a segítségét kérni.

– Ó! A régészet! No hát én ugyan nem vagyok olyan művelt, mint ő, de amennyit tudok, segítek. Tessék bejönni!

Aztán, már odabent, Nia rátért a jövetelének valódi céljára is. (Közben megállapította, hogy a pap nőtlen, bár szereti a nőket. Ki tudja, mire lesz egyszer jó még ez az információ is?)

– Szóval Báthory András? De hisz az csak egy helyi mítosz! A fejedelem útvonala tőlünk elég távol esett! Én nem is tudom, hogy mikor keletkezett az a mendemonda, s még kevésbé, hogy hogyan sikerült olyan gyorsan elterjednie!

Erre aztán mondhatta volna azt is Nia, hogy: „Na persze, hogy gyorsan elterjedt, hiszen éppen mi, a Szolgálat alakítottuk így, s a terjedésében is igyekeztünk minél inkább segíteni. No persze, a saját céljainknak megfelelően! Vajon ki lehet az, aki fordított a dolgon, s tőlünk függetlenül meglovagolta?” De semmi ilyesmit nem mondott. A pap is elgondolkozott, mondja-e, nem-e? Aztán mégis kimondta, hogy talán Harsányi Doki volt az egyik terjesztő. De semmi alapja nincs annak a mítosznak.

– Csak hát, az emberek hisznek benne, s az emberek hite szívós dolog. Én csak tudom, egész életemben a hittel foglalkozom.

Ezek szerint a pap nem tud semmi lényegest az egész történetről. Ám lehet még egy nyom.

– S arról nem tud, tiszteletes úr, hogy valaki, nem falubeli, idegen ember, tán intenzíven érdeklődött volna a mítosz iránt?

– Dehogynem! Ott volt például a volt iskolaigazgató. Akit leváltottak. Na, őt eléggé megbolondította Harsányi doki. Látja, hölgyem, ő aztán igazán érdeklődött. Az az érdeklődés lett a veszte is neki. Mert valami verekedésbe keveredett, s azért váltották le.

Így hát nem tudott meg a nyomozó semmi érdekeset. Hiszen Fenyvesi nem lehetett az az ember, mert őt Ionela jól ismerte, s meg tudta volna mondani, ha ő lett volna. Még egy utolsó próbálkozás, Nia leírta azt a valakit, akit úgy-ahogy rekonstruálni tudott a Ionela által szolgáltatott információ alapján.

Nem rémlett a papnak.

– Harcművész? Biztosan nem. Az olyanféle emberek általában egész másfajta mítoszokkal foglalkoznak.

Hazafelé, vagyis hát a buszmegálló felé menet, Nia kacérkodott a gondolattal, hogy a diófa árnyékában levő házba bemenjen, s Ionelát meglátogassa. De aztán mégis úgy döntött, hogy kihagyja.

És harmadnapra a barátnője megint összeverve jelent meg.

– Megint itt volt!

Aztán elmondta, hogy ezúttal a nemi erőszak elmaradt, csak nagyon megverte. Amikor a szexre került volna a sor, szólt a csengő. Ő maga nem is tudott volna odamenni, de a csengőt használónak kulcsa volt, s csak jelezni akarta, hogy jön. Az apja volt az, Murgu Ionel. Egyébként a támadó sem csengetett, valahogy bejött a zárt ajtón keresztül. Nagyon jól kellett értsen a záruk kinyitásához. „Tolvaj lenne?”

Az idegen, úgy látszik, mindenképpen el akarta kerülni, hogy mások is lássák, mert egy ugrással kiszáguldott a hátsó ajtón. Aztán átvette magát azon a kerítésen, amit már Ionela huzatott a saját, s a Burlea Dumitru birtoka között. Igen jó kondiban volt az erőszaktevő ilyen szempontból is, mert a kerítés jó két méter magas volt, komoly szögesdróttal a tetején. S ő úgy repülte át, mint valami szertornász az olimpián.

Nia csak hümmögött.

– S ezúttal nem is beszélt?

– De! Még hozzá bemutatkozott. Azt mondta, hogy ő Radu Pădure! De tudom, hogy ő nem lehetett. Radu már rég meghalt, én magam láttam holtan, de különben is jól ismertem! – s

ekkor Ionela elkezdett sírni. – De még milyen jól ismertem! S elvették tőlem! Először az a... Livia! Azután pedig az az Elena nevű nő, az a boszorkány, akinek még a nemzetiségét se tudjuk igazán. Szóval... az nem lehetett Radu! Ez biztos!

Az élet kisebb-nagyobb dolgai

Valahogy mintha az utóbbi időben lazulni kezdett volna a kapcsolat Nagy Gábor és Murguly Zsóka között. Nem arról van szó, mintha ritkábban találkoztak volna, mert most is heti rendszerességgel látogatta az asszonyt, jókat is beszélgettek, de ezek a beszélgetések már mind ritkábban végződtek az ágyban. Nem is annyira a fiatal kertészmérnök, sokkal inkább Zsóka volt az, aki belátta egyrészt azt, hogy ő végeredményben mégiscsak sokkal idősebb a másikinál. Valamint azt is, hogy lassan ideje volna már felszabadítani a másikat. Okos nő volt, tapasztalt is. Bár a szépsége még töretlen volt, de – gondolta – „Milyen jövője van egy ilyen kapcsolatnak? Kinek lesz az hosszútávon jó?”

A szerelem, legalábbis a Zsóka részéről, amúgy sem volt valami eget-földet megrázó robbanás, már kezdetben sem. Inkább csak felismerte, hogy a fiatalember egész élete zsákutcába juthat, ha a nők részéről állandóan csak a kudarcot tapasztalja.

Gábor meg nem volt az a fajta férfi, aki számára a szex a legfontosabb az életben. Olyan barátja sem volt diákkorában, akivel együtt kutyálkodtak volna a nők körül. Ami tapasztalata volt, az pedig valóban kudarccal végződött. Így állt a helyzet akkor, amikor utolsó éves volt az egyetemen. S akkor, egy különös, zavaros, megrázó nap estéjén történt, hogy a fiú bevallotta neki, hogy mennyire kívánja őt, mint nőt. Zsóka akkor nem engedett, pedig már a legjobb úton volt afelé. Megtartóztatta magát a könnyű diadaltól, s mégis az az este lett oka annak, hogy Nagy János rekordidő alatt elvált tőle. Majd következett a birtok elveszte, Zsóka maga is városra költözött. Aztán, hogy megint találkozott Gáborral, már nem állt ellen a fiatalember kérésének. Így kezdődött a kapcsolatuk. Ám azóta eltelt két év, és az idő kikezdte a szerelmet. Hiszen az ilyen szerelmet kezdi ki leghamarabb, amelyik csak alig szerelem.

Mostanra oda jutottak, hogy Zsóka úgy örködött a Gábor sorsa fölött, mint egy idősebb, kedves rokon. Persze, nem mindig. Elvégre neki is voltak egészséges ösztönei. De az életüket leginkább ez az örökös, ez a véd- és dacszövetség határozta meg, amelyet az egész világgal szemben állítottak. Végül is okkal és joggal. Egyiküknek se volt senkije a másikon kívül. Mert Gábornak ugyan volt nevelőapja, Nagy János, ő viszont eltűnt. Semmi hír felőle. Zsóka azonban teljesen egyedül állt a nagyvilágban. Két előző férje halott, a szülei pedig már rég nem éltek. De mit is segíthettek volna rajta szegény emberek, ha éltek volna is, onnan Gyergyócsomafalváról, pityókatermelők, mert ilyen környezetből emelkedett ki iskolás korában, a jó eszének és Cohen Róbertnek köszönhetően.

Nyár vége volt akkor, és addigra már Zsóka mindent tudott Gáborról, és nagyjából Gábor is Zsókaról. A fiatalember ekkor már állásban volt egy virágfarmon, sőt, mivel belülről ismerte a mezei munkát, meg esze is volt, használható ötleteket tudott kieszelni, amiket ugyan a tulajdonos eleinte elintézett egy legyintéssel, de amióta egyszer egyet megfogadott és jó pénzt hozott a házhoz, azóta türelmesen végighallgatta az „eszement ötleteket”. Volt ugyan úgy is, hogy ismét csak legyintett, de inkább volt jellemző az, hogy megbízta, dolgozza ki részleteiben is. Aztán vagy megvalósították, vagy se.

A nagy áttörés az előző évben következett be. Gábor akkor már egy ideje rágta a tulajdonos fülét, hogy ha már virággal foglalkoznak, miért nem természetnek zöltséget is? Elvégre maga az ember is két lábon áll, de az asztal például éppenséggel négy lábon. Hát miért lenne az hátrányos egy vállalkozásnak, ha több oldalról lenne megtámasztva? De eleinte a tulaj, hogy így meg úgy, kicsi a nyereség rajta, a munka meg sok, és mivel egy küldemény virág éppen Bajorországnak vette az útját, hát elküldte hozzá kísérőnek Gábort. Hogy ha éppen akar, hát nézzen is szét, hogy mi adódik.

Gábor hát elment, és olyat látott, amitől majdnem dobott egy hátast. A piacon járva ugyanis egy szép, nagy fej káposzta hívta fel magára a figyelmét, valósággal uralkodott. De ám az ára is, mert hat euróba került.

„Ez a mi jövőnk!” rikoltott fel, csak magában ugyan, de nagy örömmel. Annyira megtetszett neki a dolog, hogy a telefonjával le is fényképezte. Árastól.

– Látja, gazda? Ezt kellene tennünk! Káposztát Münchenbe!

– Oké – felelte a gazda –, próbáljuk ki, egyelőre kicsiben. Dolgozd ki a részleteket, de rendesen, s aztán egy kisteherautóval vigyünk nekik! Ha már ilyen szűkében vannak! – vigyorgott hozzá.

A káposztaüzlet beindult. Annyira, hogy amikor a tél eljött, mindketten sajnálták, hogy nem mehet tovább a káposztavásár. Addigra kidolgozták a könnyítések is. Szerződéseket kötöttek német cégekkel, s azok vették fel az árut, s adták tovább. Így kisebb volt ugyan a nyereség, de nagyobb a biztonság.

– Most aztán merre – kérdezte a főnök, akinek megtetszett a nyereség növekedése és a fiatal mérnök lendülete –, virág vagy zöldség?

– Mindkettő! – vágta rá Gábor.

– Ahhoz föld kellene. Méghozzá elég sok. Az pedig itt drága. De nézz utána, ha kedved van hozzá, hol lehet ilyesmit venni a környéken?

– Barmodon! – mondta ki a mérnök az első és legkedvesebb gondolatát.

– Hány kilométer is az ide?

– Olyan negyven. Tán negyvenöt.

– No, akkor eridj, és nézz körül!

A szerencse is annak kedvez, aki felkészülten várja. Lett egy darabka föld, valahol a Tóth néniéké mellett. És ígéret, hogy még talán több is felszabadul... később.

És nyár végére már szépen fejesedtek a németeknek szánt káposzták azon a kis földön. Mondanom sem kell, hogy Nagy Gábor volt a barmodi képviselője a vállalatnak.

Mindezeket a dolgokat megbeszélték, természetesen, Zsókával. A nő is örült, sejtette, hogy a barátjának mit jelent Barmod.

De különben is, Gábor semmit se titkolt Zsóka előtt. Például azt se, hogy szombat reggelenként Murgu Ionelával szokott úszni a barlangfürdőben.

– De jó az neked, azzal a nővel barátkozni? – aggodalmaskodott Zsóka. – Emlékszel még arra a régi dologra?

– Nem, ez most nem olyan. Én sem akarok tőle semmit és ő se tőlem.

A partnere ingatta a fejét.

– Olyan nincs. Hogy egy olyan nő, egy ilyen férfitől mint te, ne akarjon semmit? Legfeljebb nem mondja.

– De hiszen nekem itt vagy te! Hová kíváncznék?

Zsóka hangjában egy kis szomorúság rezonált.

– Figyelj ide, kedvesem! Nem akartalak ilyesmivel zavarni, de ha már így alkalom adódott, hát elmondom ezt is. Talán már észrevetted, hogy egy idő óta bizonyos tartózkodás érezhető a kapcsolatunkban. Ne tiltakozz, mert egyrészt én akarom, hogy így legyen, másrészt ez így

természetes. Tudod jól, hogy sokkal idősebb vagyok, mint te. Nem akarom, hogy végleg lehorgonyozzál mellettem. Hidd el, most is ugyanúgy szeretlek, mint a kezdet kezdetén! De tudom, hogy én már nem sokáig adhatom meg neked azt, ami megillet. És amit megérdemelsz.

Zsóka ennél a pontnál sírdogált egy kisé.

– Ne szólj közbe! – folytatta tovább orrhangon. – Én legalábbis remélem, hogy még sokszor fogjuk egymás testét élvezni. De te időközben nemcsak felnőtt, de sikeres férfi is lettél. Olyan, amilyen Jani sohasem lett, pedig szerette volna. Hiába, neki más volt megírva. Hát akkor, ha te úgy akarsz, akkor legyen Ionela! Csak vigyázz! Nagyon vigyázz! És hogy tudd, énhozzám bármikor visszatérhetsz! Beszélgetni, ezt el is várom, de nemcsak. És most menj kérlek, mert bőgni fogok és olyankor nagyon pocsek vagyok!

Azon a szombat reggelen Gábor különösen kedves és udvarias volt Ionelával. De akkor sem mutatta semmi jelét, hogy bármi pretenciója lenne.

Aztán... Münchenbe kellett menni. Egy zöldségrakományt is kísért, de azt más is meglehetett volna, a fő ok az volt, hogy tárgyalni kellett az üzleti partnerekkel. Azok akkor már ismerték az erdélyieket, s valamennyire bíztak is bennük. Persze az ő vállalatuk volt az az „erdélyiek”.

De azért a tárgyalás mégis csak eltartott egy pár napig, a németek néha elnézést kértek, mert ezt meg azt meg kellett tárgyaljanak a jogászaikkal. Gábor türelmes volt, azért is, mert ilyen volt a természete, de azért is, mert ezt az utasítást kapta a főnökétől. Így viszont az estői szabadok voltak sőt jórészt a délutánjai is. Elhatározta, hogy nagy sétákat tesz abban a nagyvárosban, amely leginkább egy hatalmas parkhoz hasonlít. A sétát persze nem szó szerint kell érteni, hisz a gyalogsétákkal esélye sem lett volna arra, hogy sokat lásson a városból. De a tömegközlekedés olyan jó arrafelé, olyan óraműszerűen pontos, hogy azzal, ha jól gazdálkodott az idejével, sok mindent meg lehetett nézni. Csak az volt a bánata, hogy mindehhez egyedül volt. Milyen jó lett volna ezt Zsókéval, vagy akár Ionelával végignézni!

– Gábor!

A halk, szipogós hang egy kapualjból jött – akkor éppen a belvárosban bémézkodott –, de olyan volt, mintha már előre bocsánatot kért volna azért, hogy létezik. Ha nem az ő saját nevét mondta volna, meg se hallotta volna. „Ejnye! Biztosan nem engem szólított! Errefelé is lehetnek emberek, akiket így hívnak!” tovább akart menni.

– Gábor! Nagy Gábor! – szólt megint a kérő, síró hang.

„Na, ez már csak én kell legyek!”

Közelebb ment a kapualjhoz, hogy az őt megszólító nőt meglássa. Mert nő volt, az a hangjából érezhető volt, sőt eltéveszthetetlen. Valóban fiatal lány vagy asszony volt a hozzá szóló.

– Nem ismered meg, Gábor? Hát úgy megváltoztam?

Akkor rádöbbsent.

– Puskás Enikő! Hát te hogy kerülsz ide?

A nő csak vonogatta a vállát.

– Hát... ide vetett az élet. Most itt élek. És te mit csinálsz itt?

– Engem a cég küldött, amelyiknél dolgozom. Még vagy két napig itt leszek. Akarsz egy kicsit beszélgetni velem?

„Akarok, hogyne akarnék!” akarta mondani a nő, de ekkor egy kigyúrt ficsúr lépett oda és durván megszólította. Németül.

– Na! Akar valamit ettől a nőtől, vagy nem? Ha akar, nekem szóljon! Ha nem, menjen innen!

Gábor akkor vette észre, hogy kivel is beszélget. Hát Enikőből prostituált lett? Hirtelen annyira megsajnálta, hogy összeszorult a torka. Egy kis ideig hallgatott, majd erőt vett magán és a férfihoz szólt.

– Bocsánat, uram, nem akartam a kisasszonyt zavarni! De ha megegyezhetnénk, még visszajöhetek. Pillanatnyilag nincs nálam készpénz, de közel van egy bank, vehetek ki, amennyit kíván. Reggelig szeretném lefoglalni a hölgy idejét és szívességét!

– Így már más – vihogott a kigyúrt.

Gábor jó száznolcvanhat centi magas volt, s emiatt aránylag vékonynak tűnt. De az állandó munka a szabad levegőn olyan keményre edzette, mint az acél. A kigyúrt nem tudhatta, hogy milyen fogást csinált.

– De a nő lakásán! Csak ott lehet!

– Nem! Odajön hozzám, maga megkapja a pénzét és mindenki elégedett lesz!

– Na jó! Nem bánom. Csak nehogy megsebezze itt nekem, mert neki holnap is dolgozni kell!

– Oké! Menjünk a bankhoz!

Amikor a pénz kézben volt, a férfi elkövette azt a hibát, hogy meg akarta ütni. Aztán azt hitte, hogy megcsapta a villám. Amikor pedig magához tért, a másik kettő már messze járt. Zsebébe nyúlt, ott volt a beígért pénz. Hiánytalanul.

– Nafene! Egy irgalmas szamaritánus? Vagy szerelmes lenne ebbe a nőbe? Egye fene, csak rendesen fizessen! – Azzal eloldalgott.

Gábor addigi életében még sohasem volt prostituálttal. Nem is tudta, hogy mi fog következni. Elvégre Enikő NEKI nem prostituált volt, hanem a szomszéd kislány, akivel igazából csak beszélgetni akart. Meg is kezdte a kérdezősködést. Kiderült, hogy közvetlenül azután, hogy ő elkerült Barmodról, Puskás Ferenc is el kellett adja a birtokát. Enikőnek ugyanakkor egy férfi kezdett udvarolni, eleinte finoman, de később mind rámenősebben. Majd rávette, hogy menjen vele Németországba. És nem is egészen egy hónap alatt oda jutott, ahol most tart. A személyijét, útlevelét elvették, s most itt várja a klienseket az utcán. Gábor azt is megtudta, hogy a prostituáltak között is szigorú rangsor van. Ez a szint, amihez Enikő is lám tartozik, egyike az alacsonyabbaknak. Még reménykedik, hogy feljebb jut, de már csak alig. Elméletben.

Aztán könnyezni kezdett.

– Hát nem is kívánsz? Egy kicsit sem?

Akkor Gábor elszégyellte magát. Itt van ezzel a lánnyal, aki megszokta, hogy a férfiak leszólítják az utcán, és úgy viselkedik, mint egy fajankó. Az éjszaka többi része aztán úgy telt el, hogy az ellen már Enikőnek sem lehetett kifogása.

Aztán reggel még beszélgettek egy kicsit.

– Nem akarsz hazajönni? Segíthetek! Elmehtek a konzulhoz, meg bármiben. Szóval? Hazajönnél?

– Nem. Hová? Mihez kezdjek én ott? Itt legalább itt van Mihai!

– Ő az, aki megjelent?

– Igen.

– És ő is hozott ide?

– Igen. Tudom, hogy te ezt nem érted, nem is érti senki, de... tudd meg, hogy vigyáz rám, hogy bajba ne kerüljek. És néha még szeret is. Igazán! Ámbár – a lány elszomorodott – leginkább csak ül és issza a sört.

Este még egyszer felkereste Gábor Enikőt. Harmadnapra hazament.

Akit megtalálnak és akit nem

A diák már csak olyan, hogy szeretne mindenkinél jobb lenni. Sőt! Mindig új dolgokat kitalálni, olyanokat, amik másnak még nem jutottak eszébe. Murgu Octavian is valami ilyenmin törögette az agyát. De nem jutott eszébe jobb gondolat, mint hogy talán újra szét kellene nézni a tett színhelyén. „Az ám, de lehet, hogy még mindig víz alatt van.” Két dolgot tehetett: vagy szól a profnak, ezredes is volt egyébként, ahogy az már az ilyen rendőrsuliban lenni szokott, vagy megkérdi az öreg költőt.

Úgy döntött, hogy mindkettőt megteszi, de előbb Nemvalót kérdi meg. Méghozzá olyankor, amikor a felesége nincs otthon. Mert szimpatikus hölgy Julcsi néni, meg nem is beszél sokat, nem úgy, mint a nők általában, de ő azért mégiscsak jobban bízott a férfiak gondolkodásában.

De ember tervez, Isten végez! És úgy látszik, Ő Szent Felsége úgy döntött, hogy másként folytatódjon a nyomozás. Mert a legelső alkalommal, amikor a tanárával találkozott, az megkérdezte tőle, hogy milyen eredményt ért el. Ő meg elmondta nagy jóhiszeműen, s a tanár azonnal le is csapott rá. Attól kezdve pedig Octavian egy kissé ki is szorult a nyomozásból. Mert Nemvalóékhoz már az ezredes ment el.

– Hogy hol volt az a ház? És, hogy van-e most víz éppen ott? Az első kérdésre tudom a választ, odavezethetem. De, hogy nincs-e víz alatt, azt nem tudom. Oda kéne menni! De talán ajánlhatom, hogy szerezzen valami csónakfélét! Ha lehet, lapos fenekűt. Végül is, azt mondják, hogy apad a víz mostanában, de hogy mennyire, azt nem tudom. Én mindenesetre rég voltam arrafelé. De miért is mennék? Ám, ha mégis gondol valamire, akkor lássuk, mit talál!

Hát apadt. Jócskán. Annyira, hogy a régi ház romjai már majdnem teljesen szárazon voltak. Odáig ugyan valóban csónakon kellett menni, de ott már, ha az ember nem sajnálta a sárban csúszkálást néha, akkor jól el lehetett boldogulni.

– Na, hát ez volt a nappali, innen lehetett kimenni a teraszra, s onnét a kertbe. Ahol Csabáék éppen pihentek. Innen ment az a két ember is. És fölötte volt a manzárd. Ahonnan rá lehetett látni a kertre. Csakhogy az a manzárd már úgy látom, nincs meg. Összeomlott. Látja, ezredes úr? Itt vannak a törmelékek. Hát ez meg mi?

Az ezredes lehajolt és felvette. Hosszúka szerkezet volt, fából és fémből. De a fémrésze teljesen rozsdás volt már, a farész padig elkorhadt. Kész csoda, hogy nem esett szét, amikor az ezredes felvette. Aztán vissza is tette pontosan a helyére, nagyon vigyázva.

– Hogy ez mi? Pontosan az, amit keresünk. Olyan szerkezet, amiből például kést lehet kilőni. Sok késdobáló használja is, főleg öreg korában, amikor már nem biztos a keze. Mert ez valamivel stabilabb. Főleg, ha nehézre van készítve. Ez például, nem tudni, hogy mennyire volt nehéz. Persze azt se tudjuk, hogy milyen volt a gyilkos? Öreg, fiatal? De most már majdnem biztos vagyok abban, hogy ő volt a gyilkos, és nem az a két szegény ember.

– Akkor most már csak azt kellene kideríteni, hogy miért is kellett megölni őket! – tette hozzá a költő.

– Szerintem az is ki fog derülni, ha az emberünk már meglesz.

Az ezredes még lefényképezte a szerszámot, többféle szögből is, aztán óvatosan megint fel emelte és egy puha anyaggal bélelt ládába tette. Oda került még néhány apróság, amit talált, s aztán hazaindultak. Talán mondanom sem kell, hogy attól kezdve Nemvaló István sose látta viszont az ezredest sem.

Időközben vége lett a nyárnak, s lassan ősz kezdődött. Igaz, eleinte ez nem nagyon érződött, mert továbbra is meleg volt, a nap sütött, s az emberek strandra jártak. De a meteorológiai ősz elkezdődött, s a diákok utálkoztak, pedig egyelőre semmi okuk nem volt rá.

Petre Dinulescu azt vette a fejébe, hogy felássa a birtoka egy részét. Igazából arra gondolt, hogy el kéne adni, de mivel eléggé elhanyagolta, az a kert nem nézett ki valami szépen. Volt egy olyan része is, ahol nem méteresre, nem is embermagasságúra, hanem majdnem három méteresre nőtt a csalán. Hát ezt akarta ő felásni, hogy legalább nem nézzen ki olyan pocsekul, mert úgy, ahogy kinézett, biztos, hogy senki se venné meg.

Így hát egy reggel el is kezdte az ásást. Valamikor azon a területen vetemény volt, így hát a föld ott amúgy is valamivel puhább volt, mint a többi helyen. De alig ásott egy kicsit, nagyot ordított és úgy menekült onnan, mintha magát az ördögöt látta volna. Majdnem úgy is volt. A frissen felásott földből ugyanis egy emberi kéz fordult ki, részben már felbomolva.

Akik valamikor is foglalkoztak bármiféle növény szabadföldi termelésével, azok jól tudják, hogy a talajban komoly mozgások mennek végbe. Csakhogy lassúak, azért ritkán lehet azokat észrevenni. Ám rendszerint megesik, hogy ha valakinek a földjén van egy kőkupac, ha azt sokáig, évekig nem bántja, az a halom eltűnik. Máskor ennek éppen a fordítottja történik meg. Ahol tavaly fel volt ásva és a gazda az idén is jó televény földre számít, egyszer csak előkerül belőle egy gyermekfejnyi szögletes kődarab. A Murguly Zsóka szülei Csomafalván mondták is, hogy „követ terem a föld”. Persze pityóka helyett.

Szegény Dinulescu is lám sajnálhatta most, hogy nem fordult Ferenc Ágostonhoz, akinek kistraktora volt, s nem kérte, hogy ásná fel az ő földjét is. Íme, a fösvénység meghozta a maga büntetését. Rendőrök jöttek-mentek, utoljára is elvitték a gazdát. Aki egyébként akkor is ordított, kapálózott, majd hogy ki nem szabadult a két megtermett rendőr kezéből, pedig erősen fogták. Isten tudja, hogy mit tudhatott vagy gyaníthatott arról, ami rá vár.

A nagy rendőrárásnak meg is lett az eredménye. Először is kiderült, hogy nem egy kéz, de egész holttest van ott a föld alatt elrejtve. Hogy azért jött-e elő, mert nem temették elég mélyre – nem véletlen, hogy a temetőben is két méter mélynek kell lennie a kiásott sírnak – vagy valóban a föld alatt történő lassú, körkörös mozgás hozta fel, esetleg az a tény lehetett benne a ludas, hogy azon a területen két év alatt nem volt semmiféle művelés? Biz ezt utólag bajos lenne megmondani. De mivel sok rendőr járt le s fel, egy idő után kiderítették, hogy a test nem egyéb, mint a telek volt gazdájának, név szerint Puskás Ferencnek a maradványa. Van valami méricskélési módszere a rendőröknek az ilyesmire. A fogait is megnézték, az meg nagyjából stimmel. Csak nagyjából, mert a megboldogult nem sokszor fordult elő a fogorvosi rendelő környékén. Azért fog után is el lehetett képzelni, hogy valóban Puskást találták meg.

Vajon a felesége hol lehet? Meg a lánya. Na, az utóbbira vonatkozóan talán mégis csak került némi információ. Mondta valaki, hogy külföldre távozott még az apja eltűnése előtt. Na és Anna? A feleség? Ki tudja?

Végül megerősödni látszott egy olyan feltevés, hogy talán a feleség meg Dinulescu együtt tervezték el az előbbi gazdának láb alól való eltételét, s hajtották is végre azt, jeléül ennek a feleség el is tűnt, alig valamivel a férje eltűnése után, gondolhatni, a vétellárral.

Ez az elmélet pont olyan jó volt, mint bármilyen másik, és neki is csak egy hibája volt, hogy bizonyítani sehogy se lehetett.

Végül is az ügyész megunt a kilátástalan hadakozást és azt mondta a kihallgató tiszteknek, hogy tegyenek, amit akarnak, csak egyszer már eredményt lásson. Vallomás is jó lesz. Szegény Dinulescu számára akkor elszabadult a pokol. De hiszen sejtette ő azt előre, nem

hiába ordított úgy, amikor vitték. Ám az eredmény így is, úgy is csak ugyanaz lett, vagyis egy szép kerek nulla. A gyanúsított csak jajgatott, ordított, hogy ő ártatlan, nem is látta Puskást, csak egyszer, akkor, amikor az adásvételi szerződést aláírták. Hát jobb híján bevarrták, ha nem másért, legalább falopásért. Lám, hiába engedték el akkor, amikor a másik négyet bezárták, mert csak oda került melléjük ő is. Még többet is kapott, mint azok, mert akkorra már a bíró is mérges volt rá.

A földjét aztán hamar eladták. Nem más vette meg, mint Nagy Gábor, a cég számára, amely-nél dolgozott. Ő ugyan jobban szerette volna a régi birtokot megvenni, azt, amelyen felnőtt, de az nem volt eladó. Különbösen is, a diófa által védett házban most Ionela lakik, és Gábor szerint neki is kijárt a védelem. Hát, szomszédok lettek. Attól kezdve Gábor egyre több időt kezdett Barmodon tölteni, persze abban Ionelának csak másodlagos szerep jutott, elsődleges volt a munka.

Azért mégis furcsa kacskaringói vannak néha a sorsnak! Hogy az ember megszületik és felnő egy helyen, egy házban, majd szomorú események folytán elveszti azt, és néhány év után csak visszakerül, ha nem is ugyanoda, hát a szomszédba.

Valami két-három nappal azután, hogy a cég számára megvette a Puskásék volt földjét, Gábornak az is eszébe jutott, hogy talán szólni kéne Enikőnek. Aztán elhessegette a gondolatot. Mert vajon hol lehet azóta Enikő? Vajon hova vitte a sorsa és a fiúja? És ha megtalálja, akkor is; mit is mondhatna neki? Hiszen az a föld most nem az övé, hanem a cégé. Ahol ő távolról sincs döntési helyzetben. Ellenkezőleg! Örül, ha a gazdája megbecsüli őt a munkájáért.

De nem tehetett róla, mégis megrohanták a régi emlékek. Márpedig neki jó memóriája volt, nem úgy, mint az emberek többségének akiknek, felnőtté válva, egyik legelső dolguk, hogy elfelejtsék a gyermekkorukat.

Hát – rég volt. Gábor lehetett olyan hat éves. De nem. Tán hét vagy nyolc. Egyszer csak egy maszatos kis fejecske dugta ki magát a Kovács Árpiék felé levő kerítés alatt. Úgy ásta meg a földet, hogy bejöhessen, mint egy kutya. Attól kezdve ők ketten, Gábor és Enci sülve-főve együtt voltak. Vagy vonatot játszottak, vagy repülőgépet építettek – persze nem repült, de egyébként éppen olyan volt, mint az igazi, de együtt játszották azt a játékot is, amellyel minden gyerek felfedezi a nemiséget. Egyesek doktorosdinak nevezik, mások máshogy, de nem is a név a lényeg. Ők például azzal kötötték össze, hogy azt mondták, szeretik egymást.

– Fogsz engem egész életedben szeretni?

– Igen.

És ilyenkor felmásztak a diófa alsó ágára. Volt Encinek egy kicsi kése. Kicsi, de nagyon éles. Minden ilyen fogadalom után megkaparták a diófa kérgét a két nagy ág között.

Ennek a játéknak akkor lett vége, de akkor egyik napról a másikra, amikor Enikő tizenkét éves lett. Gábor nem értette. Mit tudta ő akkor, hogy a kislányok gyorsabban fejlődnek, mint a kisfiúk, hamarabb is. A tizenhárom éves srác még kisfiú. A tizenkét éves kislány már nő kezd lenni. Hát akkor neki már meg kell magyarázzon az anyja bizonyos dolgokat.

Mindenesetre, hogy Enci megváltozott, attól kezdve Gábor kerülte a nőket. Bocsánat, lányokat. Később elkezdte érdekelni az, amit az iskolában tanultak, s meg is feledkezett egy jó időre a lányokról.

Mindenesetre most mindez eszébe jutott. Az is, hogy néha, hétvégeken Kovács Krisztina is hozzájuk csatlakozott harmadiknak. De őt bizonyos fokig idegennek tekintették, talán azért, mert későn jött. De lehet, hogy másért. Mert Krisztike orvosságokat szedett. Többfélét is. Hát maradtak ketten, hűséges barátok. Egészen addig a napig.

„No, jókora lyukat faragtunk a diófába, az alatt az idő alatt, amíg tartott az a szerelmes fogadkozás. Mert néha hetenként vagy még gyakrabban megújítottuk! Vajon megvan még? Hülyeség! Hogyne lenne meg. Esetleg a kéreg benőtte, de megvan.”

Hát még jobban fáj a szíve a lányért. Pedig azóta más lányokkal is találkozott, Encire pedig soha se gondolt ÚGY. Mintha például a felesége lenne. Pedig a szülők nem bánták volna. „Mindegy! Ma már.” Talán jó lenne értesíteni, hogy megtalálták az apját. De lehet, hogy azt se tudja, hogy eltűnt. Vagy, ha tudja, nemigen érdekli.

Nia se ment semmire Ionela támadójának a megtalálásával. Pedig most már új agresszió is lett, aminek a súlyosabbá válását csak és kizárólag az apa, Murgu Ionel megjelenése hiúsította meg. És mégis, az agresszor egyszerűen nem volt megtalálható. Mintha nem is létezne. Pedig most már profil, szokások leírása, harci technikai ismeret eredetének felvázolása, fantomkép, szinte minden a rendelkezésre állt. Még be is mutatkozott. Ám az újabb problémákat vetett fel. Nia rá is kérdezett akkor, Ionela pedig tisztességesen el is mondta neki azt a régi történetet, amikor egy fiatalokból álló, valami félkatonai szervezet tagjaiként együtt rótták a városokat, provokáltak, ahol lehetett, végül pedig egy egész érdekes kísérletbe fogtak.

– S mi volt az a kísérlet?

No ahhoz, hogy azt megértsük, egy kissé távolabbi történelmi időket kell megidézni. Az ezerhétszázas évek végén, lám ez is II. József uralkodása idejére esett, egy vincellér gödörásás közben megtalálta azt a kincset, ami később a Nagyszentmiklósi Kincs nevet kapta. Ma is megvan, a bécsi kincstárban őrzik. Ám sokan, sokszor gyanították, hogy abban az időben nem a teljes lelet került a bécsi múzeumba. Mert akik megtalálták, részint beöntötték, részint elrekkentették valahová, s azok a darabok jó esetben még ma is meglehetnek valahol. Hol? Leginkább valószínű, hogy valamely templom kincsei közé tartoznak.

Nos, ezek a fiatalok fülest kaptak valahonnan, hogy hol lehet feltalálni bizonyos darabokat. Nosza, tudjuk meg a papoktól! A megtudásnak viszonylag legegyszerűbb módját választották, ki akarták verni a papból. Majdnem sikerült is, amikor a csoport vezetője, ez volt az a bizonyos Radu Pădure, száznolcvan fokos fordulatot hajtott végre, vagyis megtiltotta a pap kínzását. Alighanem annak a nőnek a hatására, akivel akkor együtt volt. Pedig már majdnem sikerült. A véleménykülönbség verekedésbe torkollott, majd lövöldözésbe, és Radu akkor – Istenem, milyen szép férfi volt(!) – abban a lövöldözésben meg is halt. Aztán cirkusz, rendőrség, miegymás, a csoport meg feloszlott. Igazából Radu tartotta össze azt a csoportot.

Ionela úgy mondta el a történetet, hogy abból ki lehetett érezni, hogy mint a csoport minden nőtagja, ő is szerelmes volt a vezérbe. Ilyesmi nem volt ritka az efféle csoportok esetében. Persze, Ionela a legfiatalabbak közé tartozott, Radu voltaképpen nem is figyelt rá. Neki csak Livia volt fontos, meg az az új nő, valami Elena, aki miatt az egész zűr kitört.

Talán érdemes lenne kielemezni, hogy mi is lett azokból a lányokból – később. Ionela élete mindenestre furcsa fordulatot vett. Az a fiatal, alig tizenhét éves lány, aki Radut csak messziről merte szeretni, alig egy félév alatt valóságos férfifalóvá lett, majd egy idő után a Szolgálatnál kötött ki.

– És most itt vagyok, ragyogok! – fejezte be. – De még én sem tudom, hogy érsz-e egyáltalán valamit ezzel a nagyon őszinte vallomással?

– Remélem, hogy igen. Annyi biztos, most már tudom, hogy ki is volt Radu Pădure. És valóban, semmiképpen nem lehet azonos azzal, aki téged megtámadott. Most már kétszer. Csak-hogy egyéb támpontunk viszont nincs! Különben milyen termetű ember volt ez a Radu?

– Magas. A támadó meg középtermetű. Csak nagyon sűrű.

– Na! Már csak azért sem. Azt hiszem, hogy be kell vonjak az ügybe még valakit. Ha nem akarjuk is.

Ionela lemondóan legyintett.

– Bánom is én! Legszívesebben le is állítanám az egészet! Csak ne jelenne meg időről időre!

Ez után a beszélgetés után Nia valóban megkérdezte azt az ismerőst, akit olyan nagyon sokra tartott. Régi ismerősünk egyébként az illető. Ezredes és Octaviannak a tanára. Mentora is egyben. Hogy mit beszéltek aztán ők együtt, a férfi meg a nő, azt nem lehet tudni. Annyi bizonyos, hogy Nia, aki addig kézzel-lábbal kapálózva tiltakozott egy esetleges áthelyezés ellen, három napi gyözködés után aláírta a kérvényét, s a fővárosba távozott. Ez alkalommal valamiféle kitüntetést is kapott, meg magasabb rangot.

Minderről Ionela semmit se tudott. Csak napokkal később jelentkezett nála egy középkorú, hivatalnok külsejű férfi, aki közölte vele, hogy ezután ő lesz a kapcsolattartója. Ionela köszönte szépen, nem kért belőle. Ő Niát ismerte még iskoláskorából, benne bízott, másban senkiben. Csak neki tartozott hálával.

– Na de mégis!

– Hagyjon engem, uram! Tudom, hogy kicsoda maga, azt is tudom, hogy Niát jól ismerte, de én magában nem bízom. Ha engem akarnak, hozzák vissza Niát, és akkor vállalom a folytatást. De csak addig, amíg ő itt van. Utána egy nappal sem. És ha erősködik, botrányt csinállok, és akkor kénytelen lesz azonnal megölni engem! Megéri? Hisz érti, túl sokat tudok. És talán, még egyszer mondom: TALÁN, ha én eltűnök, akkor valaki, valahol beszélni kezd. Nem tudom ki, és nem tudom hol. Azt sem, hogy mikor. Hát ezt vesse az eszébe! – és mondta mindezt valami angyali mosollyal az ajkán.

Ennyiből talán sejthetjük, hogy Ionela éppen megváltozóban volt. Talán szerepet kapott ebben a változásban Nagy Gábor személye is, talán más, utólag már nem lehet eldönteni.

Gábor mindenesetre akkor sem viselkedhetett volna okosabban, ha éppenséggel az lett volna a szándéka, hogy meghódítsa a nőt. Azt tette ugyanis, hogy nem tett semmit. Vagyis azóta, hogy a fürdőben összetalálkoztak, semmivel sem került közelebb hozzá. És ez Ionelát módfelett ingerelte. „Nem látja talán, hogy ő milyen szép?”

Dehogynem látta. De mint korábban is mondtam, jó volt az emlékezőtehetsége, hát nem akart még egyszer leégni. Hogy most már biztosan nem égett volna le? Ez igaz, de ezt ő nem tudta. Mindent azért Zsókával sem lehetett megbeszélni.

Ionelának az édesanyja is eszébe juthatott, és annak is szerepe lehetett a változásában. Murgu állomásfőnöknek a feleségét Etelcának nevezték. Így íródott, románosan. A családja valamikor székely lehetett, s eszerint a nevét Mátyás Etelkának kellett volna írni. De rég kivándoroltak Moldovába, csángókká lettek, a neve eszerint lett Mateiaș Etelca. Így ismerkedett meg Murgu Ionellel, a fiatal forgalomirányítóval, egymásba szerettek, s boldog házasságot éltek. De jaj! A kisebbik gyerekük, Octavian születése után valamivel több mint egy évre, Etelca meghalt. Hogy esetleg már korábban emésztette valami lappangó betegség, vagy a szüléssel volt probléma, utólag már nem lehet eldönteni.

Ionela tehát alig emlékezett az édesanyjára. Annyit tudott felidézni, hogy szép volt, szomorú és különös dalokat énekelt. Persze székely dalok voltak azok.

Aki ismeri a székely népdalok dallamvilágát, az tudja, miről beszélek. Valami bonyolult, furcsa dallamok azok, nem hasonlítanak sem a pentaton eredetű magyar népzene, sem a románra, amelyen még érzik a valamikori latin eredet, s arra a görög vallásosság nyomta rá a

bélyegét. (Ez persze csak a szigorúan vett lényeg, de melyik nép az, amelynek a dallamvilágában nincs ennél jóval több gazdagodás, amit az idők ráraktak?)

Régen, még diákkoromban ismertem egy lányt, aki konzervatóriumba akart felvételizni, székely népdalokkal. Egyszerű, általam is ismert dalok voltak azok, én is énekeltem őket néha, de amit az a lány művelt a dallamukkal, az egészen különleges volt. Első hallásra nem is tudtam felfogni a félhangok és szinkópák bonyolult rendszerét. Aminthogy azok a román politikusok se tudják, akik mostanában olyan nagyon ágálnak, hogy a székelyek tulajdonképpen románok lennének. No, elég botfülű társaság kell legyen az ilyen!

Nahát, efféle dalokat énekelhetett Etelca a kislánya bölcsője fölött. És erre érzett rá mostanában Ionela. Tehette, nagyon magányos volt.

A megoldás

– Vajon merre lehet az az ezredes? Vajon merre lehet Octavian? Csak arra kellettem nekik, hogy az információkat kicsalják belőlem, vagy esetleg valami olyat mondhattam, talán tudtomon kívül, ami megoldotta azt a régi rejtélyt? De akkor mi lehet az?

Nemvaló István egyáltalán nem volt buta ember. Inkább ellenkezőleg. Jól értett a megfelelő kérdések feltevéséhez, sőt rendszerint azok megválaszolásához is. Itt és most azonnal rájött, hogy a monológjának alighanem a második részéről lehet szó. Vagyis arról, hogy ki ölhette meg Tündét a valóságban? Még akkor is, ha az, szerencsés véletlenek összejátszása miatt, nem volt végleges gyilkosság.

– De vajon valóban véletlenek voltak azok a véletlenek? A költő most, hogy végre feltette magának ezt a kérdést, azonnal tudta, hogy a válasz: nem. Csak véletlennek tűntek. Eszerint azok a valakik, akik megmentették őket (István gondolatban elnézést kért halott barátjától, hogy csakis a Tünde sorsa érdekli, de ebben nemcsak a valamikori szerelem játszott szerepet, hanem leginkább az, hogy valamiképpen tudta, kettőjük közül Tünde volt az értékesebb), már várhattak arra, hogy ők ketten meghaljanak.

„De nem! Ez képtelenség! Először is, ha valaki képes arra, hogy egy friss halottból kimentse annak a teljes – na jó, nem éppen teljes – tudatát, akkor arra is képesnek kell lennie, hogy azt a tudatot már életében úgy változtassa, hogy az eredmény ugyanolyan, sőt még jobb legyen.”

Akkor tehát nem készültek megvárni a Tünde halálát. Lehet, hogy már egy ideje figyelték kettőjüket, csak addig még nem volt alkalom, hogy a tervüket végrehajtsák? De miért nem volt rá alkalom? István csak egyetlen pillanatig gondolt erre a kérdésre, és rögtön el is vetette. Rengeteg válaszlehetőség ugrott be azonnal, s ebből tudta, hogy ez a kérdés egyáltalán nem lényeges. Egyetlen dolog lényeges az egész történetben. Az pedig, hogy miért kellett Tündét feltétlenül megölni? Mert feltétlenül halnia kellett. Talán azok, vagy az, aki a tettet végrehajtotta, szintén tudta/megtudta valahogy és valahonnan, hogy Tünde valakiknek rendkívül értékes. És nem akarta, hogy ahhoz az értékhez mások hozzájussanak. Azonban csak részben sikerült neki elérni a célját. Részben, mert a Tünde tudatának, ha el is pusztult valamely része vagy részei, a megmaradt része még mindig akkora érték kellett legyen, hogy megérte a kockázatát annak a különleges műtétnek.

Vajon mi lehetett az a különlegesség, ami mindezt megérte?

A költő tudta, hogy erre a kérdésre már sohasem kap választ. Arra sem, hogy kinek érte meg még a gyilkosságot is, csak hogy azt a két embert kivonja forgalomból? Na, azért erre legalábbis sejtések létezhetnek. Olyan embernek (vagy szervezetnek?), aki semmiképpen nem akarta, hogy Tünde azt a képességét használni tudja. Védett valakit az az ember, vagy csak rombolni akart? De mi van, ha mindkettőt egyszerre? Rombol, hogy másokat védhessen! Ez lehet a helyes válasz. És mindezt végiggondolva, István már azt is tudta, hogy ki vagy kik lehettek azok. Ámbár a kettő ugyanaz, ha jól meggondolja. Nagy fejcsóválással abbahagyta a gondolatsort. „Elmúlt! Kétszeresen is. Akkor meg mit akarok?”

Azért még leírta a végeredményt, amire jutott és elküldte – jobb híján – Murgu Octaviannak. Ám a fiatal rendőrjelölt akkor éppen napokig nem nézhetett bele a levelezésébe. Valami olyasmi dolga akadt, rendőrjelölteknel megtörténik, ami napokra eltávolította a városból.

A két testvér általában jó viszonyban volt. Most, hogy Ionelának nagyjából véget ért a szolgálatnál a karrierje, néhány nap elteltével rá kellett jönnie, ha nem gyengeelméjű, hogy mennyire támadhatóvá vált. Vagy inkább nem védi senki és semmi. Könnyen lehet, hogy még a tanügynél betöltött látszat-állását se hagyják meg. Tehát valami módon meg kell védelmeznie magát. Nagy Gábor igen jó védelmező lehetne, de sajnos rá nem számíthat. Ezt már kitalálhatta abból, hogy a férfi egyáltalán nem érdeklődött iránta.

„Na és, ha érdeklődött volna, akkor mi lenne? Már rég kiadtam volna az útját! Bezzeg most jó lenne!” Így korholta saját magát, de attól biza semmivel se lettek jobbak a kilátásai. Na de hát, ha az embernek az öccse rendőr lesz, az se megvetendő védelmező.

Tudta, hol lakik a városban Octavian, még kulcsa is volt a lakásához. Elment hát. Persze, a srác nem volt otthon. Még neki se. Sebaj, azért bement. Gondolta, legalább üzenetet hagy.

„Nini! Számítógép! Lássuk csak, mit forgat az öcskös!?”

Jó érzékkel a levelezésnél kezdte. A jelszó szerencsére le volt mentve – ki a csoda számít rá, hogy épp a nővére kémkedni fog utána –, könnyű volt kinyitni. Az utolsó kapott levél érdekesnek látszott. Valami Nemvaló írta, s a címe volt: az utolsó dinoszaurusz.

„Hát ez meg ki lehet?” kinyitotta. A levél valahogy úgy kezdődött, hogy: „Kedves fiatal barátom! Sajnálom, hogy nem jelentkezik mostanában. Már csak azért is, mert én időközben gondolkoztam azon a feladványon, ami önt is érdekli. És azt hiszem, rájöttem a megoldásra.”

Aztán leírta gondolatról gondolatra, hogy mit és hogyan gondolt végig és hogy mi lehet a megoldás. Nevet természetesen nem írt, mert nem tudhatott. Ám Ionela anélkül is azonnal rájött, hogy kiről lehet szó. Ám azt is tudta, hogy ezzel a levéllel az öccse is veszélybe került. Mit tegyen? Figyelmeztesse? Akkor csak bevadul és még nagyobb veszélybe sodorja magát. És őt is, pedig neki az eddigi is elég kellemetlen.

Ionela előtt most már letagadhatatlanul, pőrén állt a valóság. És az is, hogy ő milyen nagy veszélyben van. Pusztán azzal, hogy tud róla. „És ez az ember, az ismeretlen dinó, egyedül csak azzal, hogy gondolkozott, kiderítette azt, aminek semmiképpen nem lett volna szabad kiderülnie. Ó, hogy én nem tudok úgy gondolkozni, mint ő! Pedig milyen egyszerű! És milyen elképesztően veszélyes! Most mit tegyek?”

Végül úgy döntött, hogy nem ír semmiféle üzenetet, csak azt a levelet törli ki. Még a szemétkosárból is. Gondolkozott azon, hogy a gépet is újraindítsa, de letett róla, mert Octavian mindenképpen meg kell majd tegye, ha használni akarja.

De most akkor merre?

A Gábor laccíméről fogalma sem volt. Hová menjen, hogy találkozzon vele? Zsókáról hallott valamit, de az ő címét se tudta.

„Jaj, hát Barmodon van! Már az eszem is elment. Ilyen a félelem? Vagy ez valami más?”

Bement a fürdőszobába és legelőször egy nagyot hányt az undortól. Ő, akinek a múltjában furcsa, erkölcsileg néha egyenesen megvetendő kalandok is adódtak, most ennyire undorodott attól, hogy milyen társaságba keveredett. Ám ezzel még semmi nincs megoldva. Elkapta az első Barmodra induló buszt és még mindig reszketve a félelemtől meg az izgalomtól, várta, hogy elinduljon. Persze, nem történt semmi. Hiszen az az ember, akinek a kilétére rájött, semmiképpen nem volt honnan tudja ezt. Majd megtudja, s akkor nagyon veszélyes lesz. De egyelőre nem az.

„Csak ez a Nemvaló nehogy elkezdjen a saját szakállára nyomozni!” Mert tudta, hogy még ez is megtörténhet.

Gábor nem volt a Puskás-féle birtokon.

„Hol lehet?”

Ekkor eszébe jutott, hogy van annak a cégnek még egy kisebb telepe a Tóth néni szomszédságában. Odament hát. De Gábor ott sem volt.

– Lehet neki üzenetet hagyni?

– Hát persze, hogy lehet!

– Mikor kapja meg?

– Azonnal, amikor megérkezik.

– Jó! Akkor megírom. De nagyon szépen kérem, hogy azonnal adják át! Nagyon fontos!

– Ne aggódjon, Ionela kisasszony! A mérnök úr azonnal megkapja!

Azért még várnia kellett. Délután két óra körül jelzett vissza Gábor, akkor is csak telefonon.

– Bocsi! Még van egy kis elintéznivalóm, de nemsokára rendelkezésedre állok!

– Jaj, Gábor! Lehet, hogy már késő lesz. Nagyon gyorsan el kell neked mondanom valamit. Nem lehetne hamarabb?

– Nagyon fontos?

– Persze! Nem zavartalak volna. Arról van szó, hogy egyedül maradtam. Teljesen. Vagy inkább, ami még rosszabb, csakis ellenségeim maradtak. Az apámon és az öcsémen kívül. Kérlek! Kérlek, segíts!

Gábor csak ekkor vette észre, hogy Ionela... magyarul beszél vele.

– Te beszéled az anyanyelvemet?

– Igen. Nálunk a családban mindenki tud magyarul. Csak eddig nem szívesen beszéltem. De most ez megváltozott. Minden megváltozott! Gyere, segíts! Gyorsan, amíg késő nem lesz!

Egy félóra múlva Gábor ott volt a Ionela házában. Abban a házban, amelyben született és amelyben felnőtt.

Őszi vihar

– Tudom, hogy sokat tudsz rólam, s azt is, hogy jogod van engem megvetni! – kezdte Ionela a beszélgetést.

Gábor nagy szemeket meresztett erre a kezdetre, amire egyáltalán nem számított. Na jó! Gondolt ő valamire, de nem éppen így.

– De nekem nincs semmi jogom arra...

– De van! Még a házadat is elvettem. Az apádat elüldöztem. A mostohaanyádat... ó jaj, nem is tudom, hogy merjem mindezt elmondani.

– De hiszen az nem te voltál! Azt hiszed, nem tudom, hogy kik voltak az értelmi szerzők? Meg a kivitelezők is?

– Nagyon szép tőled, hogy még most is védsz, de sajnos nincs igazad. Sajnos, tudtam egy csomó dologról. És az, aki mindezt levezényelte, később a barátnőm lett. És én nem szóltam. Az apádnak. Se neked. De most mégis a védelmedet kérem, mert nincs kihez forduljak! Érted? Te maradtál egyedül! Még az öcsémet is megölhetik, ha bármit megtud. Olyan veszélyes ez az egész!

– És most nekem akarod mindezt elmondani.

– Ó! tudom, hogy most is egy önző disznó vagyok, de félek! Nagyon félek.

Kint egy szélroham rázta meg a fákat. Az első légmozgás a később tombolni készülő őszi vihart jelezve.

És akkor Ionela sorjában mindent elmondott Gábornak. Nem tagadott semmit, még arra is kitért, hogy mostanában észrevette, mennyire tetszik neki a mérnök. És hogy a csírázó érzést hogy fojtotta el magában, nehogy véletlenül akadályozza a Szolgálatnál végzett munkájában. És akkor minderre az volt a jutalom, hogy megverték, megalázták, amikor segítséget kért, elvitték mellőle az egyetlen embert, aki talán... de csak talán, segíthetett volna valamit, szóval mindent elmondott, amit egyáltalán tudott.

Gábor, ámbár valami ilyesmire számított, mégis megrettent az események pontos, megkoreografált sorozatát hallva. Csak ült, a fejét fogta. Majd, amikor Ionela egy kis kényszer-szünetet tartott, hogy levegőhöz jusson, ennyit mondott:

– Szegénykém! Mennyit szenvedtél!

Már kezdte látni, hogy nemcsak az ő családja volt az áldozat, hanem sokkal inkább ez a szegény lány.

Odakint elindult az első komoly szellőkés.

– Mindjárt itt a vihar! Megyek, begyűjtök.

– Tudod, hol a fa?

Gábor csak szomorúan intett.

– Tudom. Ha nem változtattad...

– Semmi sem változott! Ha akarod...

De a férfi akkor már kint volt.

Ionela azt akarta mondani, hogy ha Gábor akarja, akármikor visszaköltözhet, mert szívesen átadja neki a házat. A házat, ahol úgyis mindig idegen volt. Annyira, hogy semmin se mert változtatni. Ő pedig majd visszaköltözik az apjához. Talán így is lenne a legjobb. De Gábor nem hallotta. Természetesen tudta, hol a pince. Az üveges veranda alatt. Kezdetben az apja a bort tartotta ott. Csak később, amikor nagyban kezdett el gazdálkodni, építette meg a nagy borospincét. A régi meg maradt zöldségnek, fának, csak a család számára.

Hozta a fát. Ionela érezte, hogy most már nem mondhatja el azt, amibe belekezdett. Helyette azt kérdezte:

– Milyen idő van odakint?

– Pocsék! Nagy szél, sötét lett és mindjárt zuhog az eső is.

Ionela örült annak, amit hallott. „Ha így van, akkor van remény arra, hogy Gábor ott maradjon éjszakára. Akkor meg sok minden történhet. Történik is! És mindent meg is lehet beszélni.”

Gábor a tűzhely előtt térdelt és éppen begyújtott. Nem látta Ionelát, az örömet az arcán.

Most már rendesen sötét volt. A szél akkora volt, hogy rázta az egész házat. Kimentek az üveges verandára, nézni a vihart.

És akkor jött. Gábor azonnal tudta, hogy ő az. Meg se lepődött, hogy úgy jött be a bezárt ajtón, mintha nyitva volna. Belépett nagyon otthonosan és beszélt. Halkan beszélt, behízelgő hangon.

– No lám! Most már ketten vagytok. Védelmeződ van? Csak ilyet tudtál szerezni magadnak?

Mindketten tudták, hogy milyen veszélyes az az ember. Pedig nem volt nagy darab. Nagyon izmosnak se látszott. De addigra Ionela már elmondta Gábornak, hogy miféle is. Csak azt nem, hogy kicsoda. Azt ő maga is csak aznap sejtette meg, a Nemvaló leveléből.

– Hogy is van az a szabály? Mindig a legerősebbet kell legelőször harcképtelenné tenni.

És közeledett Gáborhoz.

Gábor... hátrált.

– Na mi az? Visszafelé mész? Még le is térdelsz? Éppen ott? Talán az ágy alá akarsz elbújni előlem? Na, ne félj, utánad megyek!

Gábor akkor már feküdt. Még örült is annak, hogy a másik mit gyanít róla. És közben félkezével az ágy alatt kaparászott. Nehezen találta meg, elég mélyen volt. De egyszerre megtalálta. A támadó közben tovább beszélt, nagy nyájasan.

– Látjátok, most már világos, hogy miért nincs nálam soha fegyver? Ilyen ellenfelekkel elég a pusztá kezem is!

Gábor közben megtalálta az ágy alatt a nevelőapja furkósbotját. Jól megragadta, kihúzta és ugyanazzal a mozdulattal ütött is. Alacsonyán. A támadó közel volt, a sípcsontját találta. Teljes erejével ütött, a támadó felordított a fájdalomtól és elesett. De nagyon edzett embert volt, szinte azonnal fel is akart állni.

– Vigyázz! Támadni akar! – kiáltotta Ionela. De erre már nem volt szükség. Gábor jól látta, hogy egy második ütésre is szükség lesz. Úgy cselekedett. Mivel közben sikerült felállnia, nagyobb erőt is tudott kifejteni. Csont reccsent, a támadónak eltört a karja. És elájult. Gábor felnyalábolta és kivitte a házból.

– Bocsánatot kérek! Valószínűleg nagyon durva voltam, de nem tehettem mást. Láthattad.

De Ionela nem foglalkozott a Gábor vallott durvaságával, hanem sírt, hogy potyogott a könnye. Aztán ráborult a férfi vállára és ott folytatta a sírást.

– Köszönöm, köszönöm, köszönöm! – csak ezt tudta mondogatni.

Aztán:

– Sötét van, gyere, pihenj!

Hívogatta az ágy felé.

De azért még álltak egy darabig úgy, ahogy voltak, összeölelkezve. Aztán Ionela levetkőzött és bebújt az ágyba. Gábort is hívta volna, de annak a figyelme kifelé irányult. Lehet, hogy az egyre erősödő vihart figyelte, lehet, hogy a támadó visszajövetelétől tartott?

– Kinézek – mondta, de hozzátette: – azonnal visszajövök. - De csak a másik szobáig jutott.

A vihar... megveszett. És akkor egyszerre, párhuzamosan a következő dolgok történtek:

Gábor kiment az üveges verandára, tovább akart menni, hogy megnézzze, mi történik. Egy mozdulattal még Ionelát is hívta, de a nő nem figyelt oda. Jól érezte magát az ágy melegében, s érezte, ahogy lassan oldódni kezd benne a feszültség.

Odakint a támadó magához tért a hűvös esőtől. Még egyáltalán nem adta fel. Hiszen nem először kellett félkézze harcolnia, a másik keze hátrakötve. Lassan, megfontoltan elindult hát vissza a házba, csak ezúttal a hátsó ajtó felé. Most már gyilkos indulat dolgozott benne. Ölni akart, mindenáron. Bármelyiket kapja is el, megöli.

A szél most már üvöltött és úgy rázta a házat, mintha le akarná bontani.

Az öreg diófa két alsó ága között még megvolt az a lyuk, amit a gyermek Enikő vágott bele a gyermekszerelem fogadalma megerősítésére. Csakhogy időközben a korhadás és a harkályok rendszeres visszatérő munkája következtében hatalmas odúvá mélyült, amely egészen a gyökerekig folytatódott.

A szél tovább erősödött és ezt a diófa már nem bírta el. Hatalmas reccsenéssel kétfelé tört és a vastagabbik része rázuhant a házra. Ott pedig cserepek repültek, téglák törtek, földem beomlott.

Ionela az ágyban semmit se érzett, nem is tudta, mi történik vele.

De annál inkább tudta azt Gábor. Mint az örült kaparta a beomlott falat, hogy minél hamarabb a fehér szobába jusson. Egy ajtó kiszakadt a sarkából és most ferdén beékelődve állta útját. Gábor teljes erővel próbálta kiszabadítani. Végre sikerült. És odabent... Ionela még mindig az ágyon feküdt, még csak nem is lett sokkal fehérebb az arca, mint addig. Szép volt most is. Csak éppen a nyakánál egy vastag betongerenda választotta el a fejét a törzsétől.

– Ionela! Ionela drágám! Ébredj fel! Édesem, drágám, nagyon szeretlek! Nyisd ki a szemedet! Azt a gyönyörű szép, sugaras szemedet nyisd ki, édesem! Szóljál! Nem bánom, akármit, neved ki, csúfoljál, ha akarsz, csak szóljál!

De tudta, hogy ez nem lehetséges.

Majd:

– Ez nem igazság! Ez nagyon, rettenetesen nem igazság! Ez kurvára nem igazsááááág!!!!!!

Ő maga sem tudta, hogy ment ki a házból. A ház roncsából.

Utószó

– Ez nem igazság!

Ezt Zsóka mondta, amikor három nap múlva találkozott Gáborral. A férfi még mindig sápadt volt és bizonytalanul járt-kelt a történetek hatására. És most Zsóka is ugyanazt mondja.

– Ez nem igazság! Szegény kislány, honnan indult, és milyen hatalmas utat kellett megtennie, hogy eljusson hozzád! És hogy szerethetett, ha ezt a nehéz utat meg merte tenni! Legalább boldogan halt meg?

– Talán. Én hiszem, hogy boldog volt. Vagy legalábbis készült a boldogságra.

– Az jó. Talán még jobb, mintha boldog lett volna.

Valahonnan Nemvaló István keveredett oda hozzájuk.

– Félek! – mondta a költő. – Nem szép dolog tőlem, öreg embertől, hogy félek a haláltól, de félek. Az az ezredes vissza fog jönni! Mert olyan, hogy visszajön.

– Ne félj! – mondta ekkor Zsóka. – Nem jön vissza. Soha. Én ott voltam és láttam. Ott feküdt, a ház hátánál, a Budihida felőli fal ráomlott. Emlékszel Budihidára, Gábor? Amikor vonatot játszottatok Encivel és Krisztikével, ez volt az egyik állomás. Jelentős állomás méghozzá. Úgy tűnik, az ezredes mégis vissza akart menni, hogy végezzen veletek. De közbeszólt a szélvihar. Meg a diófa. Végül mégiscsak megvédett benneteket. De nem tudta úgy csinálni, hogy szelektíven csak az ezredest ölje meg. Szegény Ionela!

Gábor felsóhajtott.

– Pedig hívtam!

– Végül is, ki volt egyáltalán az az ezredes? – kérdezte ekkor a költő.

– Nem tudod? Pedig neked tudnod kellene! – válaszolta Zsóka. – Még emlékszel a Ceausescu árváira? Azokra az árva gyerekekre, akik a Fogaras déli oldalán, egy támaszponton különleges kiképzést kaptak?

– Mint annak idején Ciubotaru helyettes felügyelő?

– Nem ismertem, de valószínűleg így van. Most éppen az ezredes korában és rangjában lehetnek. És még kinyomozni se lehetett. Mert melyikük merte volna gondolni éppen a feljebbvalójáról?

Gábor felsóhajtott, mint aki egy hosszú lidércnyomástól épp szabadul.

– Tele van a világ efféle árvákkal! És akkor csodálkozunk, hogy ilyen veszélyes?

– Akkor... végül is... összeesküvés lett volna? Azzal a régi felügyelővel? – kérdezte Zsóka.

A költő válaszolt:

– Nem. Arra semmi szükség nem volt. És most sincs. Értsétek meg! Ezeknek az embereknek egyszerűen nincs senkijük egymáson kívül. Egymást segítik. Mint a farkasfalka, amikor vadászik. Elhelyezkedve az államhatalom különböző kulcspozícióiban, és nem számít nekik senki és semmi egymáson kívül. Hát ezt értettem meg, amikor azon töprengtem, hogy miért kellett Tündének meghalni. Azért, mert túl intelligens volt, és azt nem hagyhatták. Tudjátok, ilona volt. De ti ezt úgy sem értitek. Ionela pedig, nos, ő túl erős egyéniség, túl független lélek volt ahhoz, hogy az ezredes játékát ne rontsa el. Pedig eleinte csak megbüntetni akarta. De

aztán, hogy látta, semmiképpen nem lesz belőle engedelmes rabszolga, akkor már ölni akart.
Nagyon okos, de mégis csak egy pszichopata gyilkos volt.

Ebben meg is egyeztek.

Nagy János még mindig nem került elő.

Mint ahogy arra sem derült fény, hogy ki ölte meg Puskás Ferencet.

VÉGE

Búzaháza 2015 július 23.